

ศิลปนักบริหารปริทัศน์

Journal of Arts Executive Review

ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 (ฉบับรวมที่ 3) กันยายน – ธันวาคม พ.ศ. 2565

ISSN: 2774-1257 (Online)

วารสารศิลปนักบริหารปริทัศน์ Journal of Arts Executive Review

ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม 2565 Vol. 1 No. 3 September – December ISSN: 2774-1257 (Online)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการ และการพัฒนาศักยภาพผลงานทางวิชาการในลักษณะบทความทางวิชาการของคณาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ประชาชนผู้สนใจ
2. เพื่อให้บริการทางสังคมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ

นโยบายการตีพิมพ์

วารสารศิลปนักบริหารปริทัศน์ เป็นวารสารราย 4 เดือน รับผิดชอบและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในมิติด้านศิลปศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ลักษณะของบทความที่จะนำลงตีพิมพ์ ได้แก่บทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทความปริทรรศน์ หรือบทวิจารณ์วรรณกรรม (Review Article) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) และการแปลบทความภาษาต่างประเทศ และบทความพิเศษของผู้เชี่ยวชาญหรือบรรณาธิการ

บทความที่ได้รับตีพิมพ์จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Peer Review) จำนวน 2 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind Peer Review)

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความในวารสารศิลปนักบริหารปริทัศน์ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 3 ฉบับ (ราย 4 เดือน) คือ

ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน (January – April)

ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม (May – August)

ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม (September – December)

ศิลปินักบริหารปริทัศน์

Journal of Arts Executive Review

บรรณาธิการ

ดร.เยาวเรศ ตระกูลวีระยุทธ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ช่อเพชร เป้าเงิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย ปวะบุตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญฤดี อุดมผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จัตตพรพงษ์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ธนบุรี

คณะผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ (Reviewers)

รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา นิยมภา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ ทองทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศัม ภูติอริยวัฒน์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย สติมัน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย

ดร.กฤษฎา นันทเพ็ชร

มหาวิทยาลัยบูรพา

ดร.ศักดิ์ดา สถาพรวงษา

มหาวิทยาลัยชินวัตร

ดร.สุรัชย์ พุดชู

ดร. อุดม จันทิมา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย

บทบรรณาธิการ

วารสารศิลปนักบริหารปริทัศน์ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม ได้รับรวบรวมองค์ความรู้ด้านศิลปศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ลักษณะของบทความที่จะนำลงตีพิมพ์ ได้แก่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์หรือบทวิจารณ์วรรณกรรม บทวิจารณ์หนังสือ เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการของคณาจารย์บัณฑิตศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง เนื้อหาสาระในวารฉบับนี้มีจำนวน 5 เรื่อง บทความวิจัย 3 เรื่อง บทความวิชาการ 2 เรื่อง โดยทุกบทความได้ผ่านการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิประจำฉบับเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งบทความเหล่านี้ยังคงผ่านกระบวนการประเมินบทความอย่างเข้มข้นทุกเรื่องก่อนการตีพิมพ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาคุณภาพมาตรฐานของวารสารให้เป็นไปตามเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีอ้างอิงวารสารไทย (TCI Centre) โดยทางกองบรรณาธิการวารสารฯ ต้องขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้การสนับสนุนวารสารมาโดยตลอด ท่านสามารถดาวน์โหลดบทความฉบับเต็มทุกเรื่องได้ที่เว็บไซต์ของวารสาร <https://www.artexecutive.org> โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

บรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทบรรณาธิการ	ก
สารบัญ	ข
บทความวิจัย Research Articles	
การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี Learning Management According to The Sufficiency of Economy Philosophy of School under Primary School Service Office Pathum Tani Province อาริตา สุขเพ็ญ (Arita Soogpen)	1-15
แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2 Guidelines for the Development of Learning Resources in the Digital era according to Buddhist Teachings, Schools Expanding Educational Opportunities, Phak Hai District, under the Office of Primary Education Area, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province District 2. ธีรเดช คำสงค์ (Thiradet Kumsong)	17-32
การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก	

The Development of Online Self-Directed Learning Ability based on Iddhipada 4 of the Student of Banna “Nayokpitayakorn” Nakorn Nayok.

มาลีณี มโนมัยสันติภาพ (Malinee Manomaisantiphap) 33-48

บทความวิชาการ Academic Articles

“หลักสูตรฐานสมรรถนะ” นโยบายเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ
กับทิศทางในการบริหารสถานศึกษา

“Competency-Based Curriculum” Quick policy by Ministry of Education
and the school administration direction.

ดุลชิตร์ มงคล (Dunlachit Mongkol) 51-65

ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7

Digital Citizenship of the School Administrators according
to the Principles of the Sappurisa Dharma 7

สุติเดช สุวรรณลา (Sutidate Suwanla) 67-79

ภาคผนวก

หลักการอ้างอิงของวารสารศิลปนักรบริหารปริทัศน์ 81

บทความวิจัย

Research Articles

การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

Learning Management According to The Sufficiency of Economy Philosophy of
School under Primary School

Service Office Pathum Tani Province

อาริตา สุขเพ็ญ

Arita Soogpen

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

*Corresponding Author e-mail: Arita050@gmail.com

ตอบรับบทความ (Received) : 22 พฤษภาคม 2565

เริ่มแก้ไขบทความ (Revised) : 10 สิงหาคม 2565

รับบทความตีพิมพ์ (Accepted) : 29 กันยายน 2565

เผยแพร่ออนไลน์ (Available Online) : 20 ธันวาคม 2565

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี 2) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยการจัดมีระเบียบวิธีการวิจัย คือ การวิจัยแบบผสมระหว่างงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยสนับสนุนเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง 329 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำข้อมูลสัมภาษณ์มาสนับสนุนเชิงปริมาณจำนวน 5 ท่าน ใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน สภาพการปฏิบัติ โดยเรียงลำดับจากน้อยไปมาก ดังนี้ (1) ด้านคุณธรรม ได้แก่ นักเรียนรักษาของส่วนรวม (2) ด้านพอประมาณ ได้แก่ ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ (3) ด้านมีเหตุผล ได้แก่ ครูใจกว้าง ยอมรับใน

ความสามารถในการแสดงออก และความคิดเห็นของนักเรียน (4) ด้านความรู้ ได้แก่ นักเรียน
 ปรับพฤติกรรมให้รู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัด (5) ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี ได้แก่ ครูมีแผนรองรับ
 เหตุการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงในมิติ ทั้งวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม 2) แนวทางการ
 จัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี (1) ด้านคุณธรรม การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีส่วน
 ร่วมในการรักษาของส่วนรวม จัดร่วมกับกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น สามารถปรับตัวเข้ากับ
 สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักและมีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม (2) ด้าน
 พอประมาณ ส่งเสริมนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ ครูได้รับงบประมาณจากโรงเรียนเพื่อ
 นำไปจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณครูมีการ
 วางแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้สอดคล้องกับหลักสูตร
 (3) ด้านมีเหตุผล ครูใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดเห็นของ
 นักเรียน ครูมีการวางแผนเวลาในการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม มี
 สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมหลากหลายกับระดับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน (4) ด้าน
 ความรู้ จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัด คุณค่าของการออมทรัพย์ มี
 ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการปฏิบัติ รู้จักช่วยเหลือครอบครัว
 (5) ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนได้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ครูมีแผน
 รองรับเหตุการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ทั้งวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
 นักเรียนนำความรู้ไปสู่การใช้ประโยชน์พัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

คำสำคัญ:- การจัดการเรียนรู้; หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง; สถานศึกษา

Abstract

The study entitled “Learning Management According to the Sufficiency Economy Philosophy of Schools under the Office of Pathumthani Primary Educational Service Area” aims 1) to study the state of learning management according to the sufficiency economy philosophy of schools, 2) to propose guidelines for learning management according to the sufficiency economy philosophy of schools under the Office of Pathumthani Primary Educational Service

Area. The data were collected by questionnaire from 329 teachers and by interviews with 5 experts and then analyzed by percentage, mean, standard deviation and content analysis. The results of the study showed that: 1) The state of learning management according to the sufficiency economy philosophy of schools was at a high level totally and in aspects. In descending order, the highest level was on virtue, followed by contentment, reason, knowledge, and immunity respectively. 2) The guidelines for learning management according to the sufficiency economy philosophy of schools under the Office of Pathumthani Primary Educational Service Area are as follows: 1) Virtue, to manage learning for students to participate in taking care of public objects, developing community, adjusting to local environment and realizing the values of environments; 2) Contentment, students are encouraged to participate in media producing, teachers have budget for their teaching management, and teachers and school personnel have a chance for participating in budget planning and teaching and learning according to the sufficiency economy philosophy; 3) Reason, teachers are ready to listen to students' opinions and plan their teaching system including content, activity and instructional media; 4) Knowledge, to have students understand economy and saving and practice it in their daily life; and 5) Immunity, students are encouraged to evaluate themselves and put their knowledge into practice, and teachers set plans for confronting with unpredictable situations that may occur.

Keywords:– Learning Management; Sufficiency Economy Philosophy; School

บทนำ

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม กระบวนการเรียนรู้บูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ฝึกทักษะ กระบวนการคิด ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ ผู้เรียนได้ปฏิบัติเรียนรู้จากประสบการณ์จริง คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่าง ต่อเนื่อง จัดการเรียนรู้ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนจัดสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ทั้งใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้สามารถเกิดได้ทุกที่ทุกเวลา ได้รับความร่วมมือจากทุก ฝ่ายตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

อีกทั้ง มีการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการศึกษา ตามแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ให้แนวทางไว้ ว่า เป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางในการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ มุ่งให้เกิดความ สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี และมีความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งหากเยาวชนได้เรียนรู้และ นำไปปฏิบัติจะทำให้สังคมสงบสุข

ด้วยสภาวะปัจจุบันมีการเกิดโรคระบาดโควิด ทำให้สถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนการ จัดการเรียนการสอนเป็นการสอนออนไลน์ ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะ นักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งไม่สามารถเรียนในระบบออนไลน์ด้วยมือถือเป็นระยะเวลา ยาวนานได้ ยังต้องการการดูแลเอาใจใส่ในการเรียนรู้อย่างใกล้ชิดจากครูผู้สอนและผู้ปกครอง และไม่สามารถสอนเรียนรู้ได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งทางกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายใน บูรณาการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระโดยครูผู้สอนวางแผนจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม และ ได้นำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียน เรียนรู้การพึ่งตนเอง ช่วยเหลือครอบครัว ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า รู้จักออม รู้จัก การแบ่งปันสิ่งของ ช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
2. ศึกษาวิธีพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
3. ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

การทบทวนวรรณกรรม

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้พสกนิกรชาวไทยและสังคมไทยนำเศรษฐกิจพอเพียง ได้นำไปใช้ในทุกระดับ ตั้งแต่การดำรงตน จนถึงการพัฒนาประเทศ รวมถึงผลที่เกิดขึ้นจากการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ว่า Self-Sufficiency นั้นหมายความว่า ผลิตอะไรมีพอที่จะใช้ ไม่ต้องไปขอยืมคนอื่น อยู่ได้ด้วยตนเอง (พระราชดำรัส วันที่ 4 ธันวาคม 2541)

มูลนิธิชัยพัฒนา ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีเงื่อนไข ของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ดังนี้ เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความ

ระมัดระวังในการปฏิบัติ เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนัก ในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนิน ชีวิต

สุเมธ ตันติเวชกุล (2550) ได้อธิบายถึง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ จึงประกอบหลักการหลักวิชา และหลักธรรมหลายประการ ดังนี้

1. เป็นปรัชญาแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ
2. เป็นปรัชญาในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง
3. จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อ การรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และ วัฒนธรรมจากโลก ภายนอกได้อย่างดี

4. ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ จะต้องมีการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการ เปลี่ยนแปลงทั้ง ภายนอกและภายใน

5. จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำ วิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

6. จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้ มีความรอบรู้ที่ เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ

สุรยุทธ์ จุลานนท์ (2550) ได้อธิบายถึง “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาปฏิบัติ โดยนำมาใช้เป็นหลักการพื้นฐานของนโยบายการพัฒนา ซึ่งหมายถึงว่าจะให้ความสำคัญกับ การเติบโตอย่างมั่นคงความมีวินัยของนโยบายเศรษฐกิจมหภาค รวมถึงการแบ่งปัน ผลประโยชน์ทาง เศรษฐกิจให้มีความเป็นธรรม ซึ่งการเติบโตอย่างมีคุณภาพ หมายถึง การให้ ความห่วงใยอย่างยิ่งยวด ต่อหลักธรรมาภิบาลและการบริหารความเสี่ยง แต่ความห่วงใยใน

เรื่องดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อกลไกตลาด หรือแม้แต่มีอิทธิพลต่อการเปิดของเศรษฐกิจไทยในความเป็นจริงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นต้นแบบของ

สมพร เทพสิทธา (2548) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางการพัฒนาของประเทศ โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549 ได้ยึดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริเป็นปรัชญานำทางการพัฒนาของประเทศ โดยมีแนวทาง ดังนี้

1. ทางสายกลาง ไม่พัฒนาไปในทางทิศใดทิศหนึ่งจนเกินไป เช่น ปิดหรือเปิดเสรีเต็มที่
2. ความสมดุลและความยั่งยืน เน้นการพัฒนาในลักษณะองค์รวม
3. ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีความพอดีทั้งในการผลิตและการบริโภค
4. ภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันโลก รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

5. การเสริมสร้างคุณภาพคน เน้นให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีตรโมตรี เอื้ออาทร มีความเพียร มีวินัย มีสติ ไม่ประมาท พัฒนาปัญญาและความรู้อย่างต่อเนื่อง

สมพร เทพสิทธา (2548) ได้อธิบายถึง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริสอดคล้องกับเศรษฐศาสตร์แนวพุทธของ (Schumacher) นักเศรษฐศาสตร์ชาวเยอรมัน ได้กล่าวว่า “ล้มมาอาชีวะ” ซึ่งเป็นธรรมข้อหนึ่งในมรรคแปดของพระพุทธเจ้าเป็นเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ นักเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ส่งเสริมให้มนุษย์มีมาตรฐานการครองชีพที่สูง โดยวัดจากจำนวนการบริโภค และ ถือว่า ผู้ที่บริโภคนั้นจะ “อยู่ดีกินดี” กว่าผู้บริโภคน้อย แต่นักเศรษฐศาสตร์แนวพุทธมีความเห็นว่า การ บริโภคเป็นเพียงมรรคที่จะนำมาซึ่งความอยู่ดีกินดี ดังนั้นจุดมุ่งหมายน่าจะอยู่ที่การทำให้การกินคืออยู่ดี มากที่สุด โดยการบริโภคให้น้อยที่สุด หัวใจของเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ คือ ความเรียบง่าย อหิสาธรรม และทางสายกลาง

สมพร เทพสิทธา (2548) ยังได้ได้อธิบายถึง “เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ” ของพระธรรมปิฎก (ประยุทธ ปยุตฺโต) ว่า เศรษฐศาสตร์แนวพุทธนี้มีลักษณะเป็นสายกลาง อาจจะใช้เรียกว่า เศรษฐศาสตร์ สายกลางหรือเศรษฐศาสตร์มัชฌิมาปฏิปทาที่ว่า เป็นสายกลางเป็นมัชฌิมา คือมีความพอดี พอประมาณ ได้ดูสภาพ ความพอดี คือ จุดที่คุณภาพชีวิตกับความพึงพอใจมาบรรจบกัน หมายความว่า เป็นการได้รับความพึงพอใจด้วยการตอบสนองความต้องการของ

คุณภาพชีวิต ตัวกำหนด เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ คือ มัตตัญญูตา ความรู้จักพอประมาณ รู้จักพอประมาณ รู้จักพอดีในการบริโภค หมายถึง ความพอดี ให้คุณภาพของชีวิตมาบรรจบกับความพึงพอใจ

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยสนับสนุนเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 346 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำข้อมูลสัมภาษณ์มาสนับสนุนเชิงปริมาณ จำนวน 5 ท่าน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ครูที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 3,039 คน จำนวน 170 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จากการแจกแบบสอบถาม 346 ฉบับ มีผู้ตอบแบบสอบถามมา 329 คน โดยการคำนวณจากตารางของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan ระดับความเชื่อมั่น 95 คิดเป็นร้อยละ 95

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การสอน กลุ่มสาระที่รับผิดชอบ ขนาดโรงเรียน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

2. สภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

3. สภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมี ภูมิคุ้มกัน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

4. สภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความรู้ ของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

5. สภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านคุณธรรม ของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ด้านพอประมาณ มีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ความรู้ คุณธรรม ครอบคลุม การบริหารบุคคล งบประมาณ วิชาการ บริหารงานทั่วไป ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 5 คน

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ สถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ครูมีความคิดเห็นต่อ สภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ รายด้านอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน คือ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ความรู้ คุณธรรม อยู่ ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อยดังนี้คือ

1.1. ด้านคุณธรรม สภาพการจัดการเรียนรู้ คะแนนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) นักเรียนมีความเอื้อเฟื้อต่อเพื่อนและคนรอบตัว 2) นักเรียนเคารพสิทธิของผู้อื่น 3) นักเรียนเห็นโทษภัยของอบายมุข ส่วนลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อย 3 ลำดับสุดท้ายได้แก่ 1) นักเรียนรักษาของส่วนรวม 2) นักเรียนร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น 3) นักเรียนมี จิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม

1.2. ด้านความพอประมาณ สภาพการจัดการเรียนรู้ด้านความพอประมาณ ทุก รายด้านอยู่ในระดับมาก คะแนนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ 1) ครูใช้สอยอาคารเรียน

สถานที่อย่างประหยัดและคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อการใช้งาน 2) ครูใช้งบประมาณตามแผนงานที่กำหนดไว้ตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน 3) ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายให้มีความสมดุลกับชีวิต ส่วนลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อย 3 ลำดับสุดท้ายได้แก่ 1) ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ 2) ครูได้รับงบประมาณจากโรงเรียนเพื่อนำไปจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณของโรงเรียน

1.3. ด้านการมีเหตุผล สภาพการจัดการเรียนรู้ด้านมีเหตุผล คะแนนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ 1) ครูมีการจัดแสดง เผยแพร่ แลกเปลี่ยนรู้ ผลงานของนักเรียน 2) ครูมีการประชุมปรึกษาหารือการทำงานกับเพื่อนร่วมงาน 3) ครูจัดการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก และ บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ส่วนลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อย 3 ลำดับสุดท้ายได้แก่ 1) ครูใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดเห็นของนักเรียน 2) ครูมีการวางแผนเวลาในการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ทั้งในส่วนเนื้อหา และกิจกรรม 3) ครูมีสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน

1.4) ด้านความรู้ สภาพการจัดการเรียนรู้ คะแนนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ 1) นักเรียนปรับพฤติกรรมให้รู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัด 5) สภาพการจัดการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม 2) นักเรียนรู้จักคุณค่าของการออมทรัพย์จนเป็นนิสัย 3) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อย 3 ลำดับสุดท้ายได้แก่ 1) นักเรียนปรับพฤติกรรมให้รู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัด 2) นักเรียนรู้จักคุณค่าของการออมทรัพย์จนเป็นนิสัย 3) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.5) ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี สภาพการจัดการเรียนรู้ คะแนนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ 1) ครูใช้สติและปัญญาศึกษาหาความรู้ อยู่เสมอ 2) ครูมีการวางแผนการดำเนินชีวิตการจัดการชีวิต และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่อง 3) ครูกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ ส่วนลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อย 3 ลำดับสุดท้ายได้แก่ 1) ครูจัดให้นักเรียนได้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง 2) ครูมีแผนรองรับเหตุการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ทั้งวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม 3) ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ไปสู่การใช้ประโยชน์พัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีแนวในการจัดการเรียนรู้โดยการสัมภาษณ์วิธีการผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า

2.1 ด้านคุณธรรม ระดับคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 1)นักเรียนรักษาของส่วนรวม 2)นักเรียนร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น 3) นักเรียนมีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม การจัดการเรียนรู้ควรเน้นให้นักเรียนมีจิตสำนึกรักษาของส่วนรวม จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่โรงเรียน โดยครูผู้สอนเป็นแบบอย่าง ในการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเกิดเป็นนิสัยที่ดี มีความซื่อสัตย์ เพียรพยายามและอดทน

2.2 ด้านความพอประมาณ ลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 3 ลำดับสุดท้ายได้แก่ 1) ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ 2)ครูได้รับงบประมาณจากโรงเรียนเพื่อนำไปจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณของโรงเรียน ในการจัดการเรียนรู้ ครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณ ในการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอประมาณ

2.3 ด้านเหตุผล ลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 3 ลำดับสุดท้ายได้แก่ 1) ครูใจกว้างยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดเห็นของนักเรียน 2) ครูมีการวางแผนเวลาในการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม 3) ครูมีสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดการเรียนรู้ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น ให้กำลังใจกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออก ผู้บริหารควรให้เวลาครูในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนรู้

2.4 ด้านความรู้ ลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 3 ลำดับสุดท้ายได้แก่ 1) นักเรียนปรับพฤติกรรมให้รู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัด 2) นักเรียนรู้จักคุณค่าของการออมทรัพย์จนเป็นนิสัย 3) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการออม ใช้จ่ายอย่างประหยัด เน้นการปฏิบัติและเสริมหลักการทฤษฎีให้เข้าใจหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.5 ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อย 3 ลำดับสุดท้ายได้แก่ 1) ครูจัดให้นักเรียนได้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง 2) ครูมีแผนรองรับเหตุการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ทั้งวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม 3) ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ไปสู่การใช้ประโยชน์พัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ ครูควรมีการวางแผนรองรับเหตุการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ เน้นทักษะชีวิต ฝึกให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

โดยมีวิธีการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ข้อสรุปวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สรุปผลดังนี้

1. พอประมาณ มีการอบรมครูให้มีความรู้ และมีคุณธรรมไปพร้อมๆกัน เพื่อให้เกิดความสมดุลในชีวิต ครูต้องเข้าใจในหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการวิเคราะห์หลักสูตรมาตรฐาน ตัวชี้วัดและจัดเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน เวลา และวัยของผู้เรียน บริหารงบประมาณด้วยความซื่อสัตย์ ตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงาน ตรวจสอบ และประเมินผล (PDCA) นั่นเอง อาคารสถานที่ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ต้อง สำนวจตรวจสอบ ให้พร้อมใช้งาน และสถานที่น่าอยู่ สะอาด ปลอดภัย

2. มีเหตุผล จัดการเรียนรู้ง่ายไปหายาก จัดการเรียนรู้อะไรหลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม เน้นเป็นคนดี เป็นคนเก่ง และใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ฝึกการเรียนรู้แบบคิดวิเคราะห์ ตามหลักกฎหมาย หลักศีลธรรม ประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงาม

3. มีภูมิคุ้มกันที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน สามารถชี้แจงต่อสังคมได้ ถึงความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อชุมชนสังคม มีการวางแผนรองรับเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดการเปลี่ยนแปลง ศึกษาหาความรู้และข้อมูลก่อนตัดสินใจ

4. ความรู้ ร่วมมือกับชุมชนในการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามบริบทของชุมชน สอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เน้นความสามัคคีเพื่อให้นักเรียนคุ้นเคย ทำเป็นปกตินิสัย เน้นนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การช่วยเหลือผู้ปกครอง นักเรียนมีส่วนร่วม ประเมินผลตามสภาพจริง สอนเรื่องการประหยัดอดออม เพื่อช่วยเหลือครอบครัวในยุควิกฤตทางเศรษฐกิจควรมีหลักสูตรการเรียนรู้อื่นๆที่ทันสมัย

5. คุณธรรม ตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ มีความเพียร ความอดทน และใช้สติในการดำรงชีวิต ด้านความซื่อสัตย์ในคุณธรรม สร้างความสามัคคีในโรงเรียน

บทสรุป

สรุปประเด็นเนื้อหาที่ต้องการแสดงให้เห็นถึงผลการศึกษาวิจัย เรื่องการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นที่ได้ระดับคะแนนที่น้อยที่สุดมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม ระดับคะแนนค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่

- 1.1 นักเรียนรักษาของส่วนรวม
- 1.2 นักเรียนร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น
- 1.3 นักเรียนมีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ควรเน้นให้นักเรียนมีจิตสำนึกรักษาของส่วนรวมจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่โรงเรียน โดยครูผู้สอนเป็นแบบอย่าง ในการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเกิดเป็นนิสัยที่ดี มีความซื่อสัตย์ เพียรพยายามและอดทน

2. ด้านความพอประมาณ ลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อย ได้แก่

- 2.1 ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ
- 2.2 ครูได้รับงบประมาณจากโรงเรียนเพื่อนำไปจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 2.3 ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณของโรงเรียน

ในการจัดการเรียนรู้ ควรควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณ ในการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอประมาณ

3. ด้านเหตุผล ลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อย ได้แก่

3.1 ครูใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดเห็น
ของนักเรียน

3.2 ครูมีการวางแผนเวลาในการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และ
กิจกรรม

3.3 ครูมีสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน
การจัดการเรียนรู้ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น ให้กำลังใจกระตุ้น
ให้นักเรียนกล้าแสดงออก ผู้บริหารควรให้เวลาครูในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ให้นักเรียน
มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนรู้

4. ด้านความรู้ ลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อย ได้แก่

4.1 นักเรียนปรับพฤติกรรมให้รู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัด

4.2 นักเรียนรู้จักคุณค่าของการออมทรัพย์จนเป็นนิสัย

4.3 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการออม ใช้จ่ายอย่างประหยัด
เน้นการปฏิบัติและเสริมหลักการทฤษฎีให้เข้าใจหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อย ได้แก่

5.1 ครูจัดให้นักเรียนได้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

5.2 ครูมีแผนรองรับเหตุการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ทั้งวัตถุ สังคม
สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

5.3 ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ไปสู่การใช้ประโยชน์พัฒนาทักษะการเรียนรู้
ตลอดชีวิต

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ ครูควรมีการวางแผนรองรับเหตุการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงใน
ทุกมิติ เน้นทักษะชีวิต ฝึกให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถนำความรู้ที่เรียนไป
ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เอกสารอ้างอิง

มูลนิธิชัยพัฒนา. **เศรษฐกิจพอเพียง**. แหล่งที่มา.

<https://www.chaipat.or.th/publication/publish-document/tips/44-2010-10-08-04-48-06.html> สืบค้นเมื่อ. 20 เม.ย. 25 เม.ย.2564.

มูลนิธิชัยพัฒนา. **ความหมายของ "เศรษฐกิจพอเพียง"** แหล่งที่มา.

<https://www.terrabbk.com/news/151854> สืบค้นเมื่อ. 23 เม.ย.2564.

สมพร เทพสิทธา. (2548). **เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ**. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์ธรรมสาร.

สุเมธ ตันติเวชกุล. (2551). **จากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เพชรรุ่งการพิมพ์.

สุรยุทธ์ จุลานนท์. (2550). **นายยกย เดินสายแจงนักลงทุนย้าปี 50 เร่งปฏิรูปเศรษฐกิจพอเพียงย้า แชนร์บต่างชาติ**. แหล่งที่มา. <http://www.naewna.com/new.asp>, สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2564.

แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2

Guidelines for the Development of Learning Resources in the Digital era
according to Buddhist Teachings, Schools Expanding Educational Opportunities,
Phak Hai District, under the Office of Primary Education Area, Phra Nakhon Si
Ayutthaya Province District 2

ธีรเดช คำสงค์

Thiradet Kumsong

โรงเรียนวัดลำตะเคียน (วิริยศึกษา)

Wat Lam Ta Khian School

*Corresponding Author e-mail: katoo2528@gmail.com

ตอบรับบทความ (Received) : 22 พฤษภาคม 2565

เริ่มแก้ไขบทความ (Revised) : 10 สิงหาคม 2565

รับบทความตีพิมพ์ (Accepted) : 29 กันยายน 2565

เผยแพร่ออนไลน์ (Available Online) : 20 ธันวาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพสภาพแหล่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอผักไห่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2, 2) เพื่อศึกษาวิถีทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2, 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2 เป็น การวิจัยแบบผสมวิธีคือ 1. การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 45 คน วิเคราะห์ข้อมูล สถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพแหล่งเรียนรู้

ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยได้นำผลการแจกแบบสอบถามการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตามองค์ประกอบ 4 ด้านได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานบริหาร ด้านการตรวจสอบ ด้านการสรุปรายงานผล พบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2 โดยภาพรวมสภาพแหล่งการเรียนรู้ในระดับมาก รายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก 2) ผลการศึกษาวิธีการพัฒนาสภาพแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ประกอบด้วย 1.การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (PDCA) จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการตรวจสอบและด้านการปรับปรุงแก้ไข 2. หลักสัปปายะ 7 จำนวน 7 ด้าน ดังนี้ 1. อาวาสสัปปายะ 2. โคจรสัปปายะ 3. ภัตตสัปปายะ 4. บุคคลสัปปายะ 5. โภชนะสัปปายะ 6. อุตสัปปายะ 7. อิริยาปถสัปปายะ และ 3) ขั้นตอนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยนำมาบูรณาการหลักสัปปายะ 7 คำสำคัญ: แหล่งเรียนรู้; ยุคดิจิทัล; หลักสัปปายะ 7

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the state of learning resources in the digital age according to Buddhist principles in schools expanding educational opportunities, Phak Hai District, under the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2; 3) To develop learning resources in the digital age according to Buddhist principles at the School of Expanding Educational Opportunities, Phak Hai District, under the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 3) to propose guidelines

for developing the learning resources in the digital age according to the Buddhist principles In terms of education, Phak Hai District, under the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2, was a mixed-method research as follows: 1. Quantitative research. A questionnaire was used among 45 administrators of the Opportunity Expansion School to analyze statistical data: frequency, percentage, mean, standard deviation, and 2. Qualitative research. Interviewed 5 key informants. Data were analyzed by content analysis. The research results found that 1) The condition of the learning resources in the digital age according to Buddhist principles, the school expanding educational opportunities, Phak Hai District, under the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2. The analysis results of data on the condition of the learning resources in the digital age according to the Buddhist principles Expanding educational opportunities, Phak Hai District, under the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Education Service Area 2 from interviews with experts. The researcher used the results of distributing questionnaires for the development of learning resources. According to the four components, namely planning administrative operations inspection The summary report It was found that government teachers and educational personnel had opinions on the condition of learning resources in the digital age according to Buddhist principles at the School for Expanding Educational Opportunities, Phak Hai District, under the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Education Service Area 2. Overall, the condition of learning resources at a high level, each item in all items at a high level 2) The results of the study of methods for developing learning resources in the digital age according to Buddhist principles at Phak Hai District Educational Opportunity Expansion School under the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 consisted of: 1. Development of learning resources (PDCA) 4 aspects: planning Operation inspection 2. Sappaya 7 principles in the amount of 7 aspects as follows: 1. Awassappaya 2. Rotation Sappaya 3. Passasappaya 4.

Pukkholsappaya 5. Sappaya nutrition 6. Utusappaya 7. Posturesappaya and 3) the development process of learning resources by integrating the seven Sappaya principles

Keywords:– Learning Resources; Digital era; Sappaya 7 Principles

บทนำ

แหล่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญอย่างมาก สำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน โรงเรียนใดที่อยู่ใกล้หรือมีแหล่งการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าไปศึกษาหรือมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้บ่อยครั้ง โดยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ นับว่าเป็นความโชคดีของนักเรียนในโรงเรียนนั้นที่สามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งอยู่ในบริเวณโรงเรียนหรือในบริเวณใกล้เคียงได้

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ได้นิยามความหมายของแหล่งการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่อธิบายเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้เอาไว้ ในมาตราที่ 25 ว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ซึ่งถ้ารวมความหมายจากทั้งสองส่วนแล้ว แหล่งการเรียนรู้ จึงน่าจะหมายถึง แหล่งข้อมูล ข่าวสาร และสถานที่ต่างๆ ที่สามารถส่งเสริมและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้นั่นเอง

เราสามารถแบ่งประเภทของแหล่งการเรียนรู้ได้หลายลักษณะ ตามรูปแบบของแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ แหล่งการเรียนรู้ตามธรรมชาติเช่น อุทยานแห่งชาติ สวนพฤกษศาสตร์ ภูเขา ทะเล แม่น้ำ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่างๆ แหล่งการเรียนรู้ที่เกิดจากมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีทั้งแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา แปลงเกษตร และแหล่งการเรียนรู้นอกโรงเรียน เช่น วัดวาอาราม ตลาด พิพิธภัณฑ์ และสวนสัตว์ เป็นต้น แหล่งการ

เรียนรู้ที่เป็นบุคคล หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ต่างๆ ที่ได้รับเชิญมาให้ความรู้กับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องของตัวเองเชี่ยวชาญ เช่น นักดับเพลิง พ่อครัว หรือ วิทยากรตามแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ แหล่งการเรียนรู้ดิจิทัล หมายถึง แหล่งการเรียนรู้ที่มาจากเครื่องมือสื่อสารออนไลน์ เช่น ข่าวสารออนไลน์ ยูทูป และข้อมูลที่ค้นคว้าได้ในอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ปัจจุบันแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนนั้น นอกจากสิ่งปลูกสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้นแล้ว แหล่งการเรียนรู้ดิจิทัล ก็นับว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ รูปแบบใหม่ ที่กำลังได้รับการสนับสนุนจากหลายภาคส่วน เพราะเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย สามารถเรียนรู้ได้กว้างขวางและมีความทันสมัย ซึ่งการสนับสนุนให้โรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ หรือสมาร์ตทีวี จะช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตได้อย่างเต็มที่ในการศึกษาหาความรู้ และพัฒนาศักยภาพของตัวเองตามความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะมีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่มีความหลากหลาย จนส่งผลให้ประชาชนสามารถเรียนรู้หรือสืบค้นข้อมูล ความรู้ได้ตามความต้องการได้อย่างมากมายในหลายช่องทาง โดยเฉพาะช่องทางที่เป็นสื่อเทคโนโลยี แต่จะสังเกตได้ว่า ข้อมูล เนื้อหาความรู้ หรือองค์ความรู้ที่ประชาชนได้เรียนรู้ผ่านช่องทางดังกล่าว นั้น ส่วนใหญ่มิได้เป็นข้อมูล ความรู้ หรือองค์ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นของแต่ละบุคคล ทั้ง ๆ ที่ในชุมชนท้องถิ่นของแต่ละบุคคลอาจมีข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่คุณค่าสูงซึ่งอยู่ใกล้ตัว และเป็นเรื่องราวที่สามารถแสดงให้เห็นถึงทุนทางสังคมและศักยภาพของแต่ละชุมชนท้องถิ่นมีอยู่ได้

สำหรับการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนนั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ เราจำเป็นต้องทราบถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถเห็นถึงจุดอ่อน จุดแข็ง และแนวทางในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกคนในโรงเรียนในการออกแบบและวางแผนการทำแหล่งการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนในโรงเรียน และรวมไปถึงการได้รับแรงสนับสนุนจากภายนอก เช่น

ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้สนับสนุนต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้แหล่งการเรียนรู้มีความเป็นไปได้และเป็นรูปแบบร่างมากขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยต้องศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ตามหลักสัปปายะ 7 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาการบริหาร ได้กำหนดโครงการทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการเรียนรู้นอกห้องเรียน ซึ่งให้สอดคล้องและสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน เกิดทักษะจากประสบการณ์จริง สามารถนำประสบการณ์มาวิเคราะห์และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝักไหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2
2. เพื่อศึกษาวิธีการทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝักไหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝักไหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้

ความหมายของแหล่งเรียนรู้

นิพนธ์ คุชปรีดี (2521) กล่าวถึงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนไว้ว่า หมายถึงพิพิธภัณฑ์สถาน ที่ราชการ โบราณสถาน โรงภาพยนตร์ สวนสัตว์ โรงงาน สวนครัว แม่น้ำ ลำธาร และบุคคลที่

โรงเรียนอาจเชิญมาเป็นวิทยากร หรือวิทยากรที่นักเรียนและครูออกไปสัมภาษณ์เยี่ยมเยียน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา เช่น บุรุษไปรษณีย์ ตำรวจ ชาวสวน ชาวนา พ่อค้าหรือเจ้าหน้าที่ของทางราชการ

นฤมล ตันธสุรเศรษฐ์ (2533) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ในชุมชนหมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อมตัวคนในชุมชนและเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความรู้ได้

ชัยวัฒน์ วรณพงษ์ (2541) ได้สรุปความหมายของแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนว่าหมายถึง บุคลากร บริเวณ สถานที่หรือศูนย์รวมความรู้ที่ให้เข้าไปศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญที่โรงเรียนหรือหน่วยงานจัดให้เกิดการเรียนรู้

สรุปได้ว่าแหล่งเรียนรู้หมายถึง แหล่งที่รวมขององค์ความรู้อันหลากหลายพร้อมที่จะให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาค้นคว้า ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ แตกต่างกันของแต่ละบุคคล และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นแหล่งเชื่อมโยงให้สถานศึกษาและชุมชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแก่บุตร หลานของตน เป็นแหล่งข้อมูลที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการการเรียนรู้อย่างมีความสุข เกิดความสนุกสนาน และมีความสนใจที่จะเรียนไม่เกิดความ เบื่อหน่าย ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการได้คิดเอง ปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเองและสร้างความรู้ด้วยตนเอง ขณะเดียวกันก็ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทำให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังให้รู้และรักท้องถิ่นของตนเองมองเห็นคุณค่าและตระหนักถึงปัญหาในชุมชนของตน พร้อมทั้งจะเป็น สมาชิกที่ดีของชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ความหมายของหลักพุทธธรรม

หลักพุทธธรรมกับการดำเนินชีวิตและการนำเอาหลักธรรมไปปฏิบัติในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ คือ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพราะบรรยากาศมีผลอย่างมากต่อการผลิตดอกออกผลของความรู้ หากให้ความสำคัญและประณีตสำหรับการออกแบบพื้นที่เรียนรู้ เป็นจุดเริ่มต้นที่ดี ได้มีนักวิชาการต่างๆ ได้พูดถึงนิเวศวิทยาที่ดี เรียกว่า “สัปปายะ” มี 7 อย่าง หรือที่เรียกว่า “สบาย” ไว้ดังนี้

กรมการศาสนา ได้ให้ความหมายไว้ว่า สัปปายะ (สบาย) หมายถึง สภาพที่เอื้อ
เกื้อหนุนเหมาะสมช่วยให้การเป็นอยู่ ทำกิจกรรมหรือดำเนินกิจการต่างๆ อย่างได้ผลดีเป็น
คุณภาพชีวิตขั้นต้น

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สัปปายะ หมายถึง ภาวะ
สบาย ตามความหมายเดิม หมายถึง สภาพเอื้อ สิ่งที่เกี่ยวข้อง เหมาะ ช่วยให้เป็นอยู่ ทำ
กิจกรรม หรือดำเนินกิจการต่างๆ อย่างได้ผลดี หรือเอื้อต่อการที่จะปฏิบัติกิจนั้นๆ ให้สำเร็จผล
เช่น จะไปฝึกสมาธิเมื่อได้สัปปายะ ก็จะได้ผลดี ภาวะสบายนี้ เรียกได้ว่าเป็นคุณภาพชีวิตขั้น
พื้นฐานเอื้อต่อการเกิดมีสุขภาพที่สมบูรณ์ คือ ช่วยให้มีความสุขภาวะครบสองด้าน ทั้งสุขภาพกาย
และสุขภาพใจ

ดั่งตถุณ (ศรัณย์ โมตรีเวช) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สัปปายะ หมายถึง วัตถุประสงค์ของ
สถานที่ หรือบุคคลอันเป็นที่สบาย เหมาะสมกันในอันที่จะเกื้อกูลหรือเอื้ออำนวยต่อการ
ประดับประดาจัดให้ตั้งมั่นอยู่ในวิเวก

สนิท ศรีสาดง ได้ให้ความหมายไว้ว่า สัปปายะ หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวก ความ
สะดวก สิ่งที่เหมาะสมและน่าพึงพอใจ

จากการศึกษาดังกล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า สัปปายะ 7 ประการนี้ หมายถึง ความ
เหมาะสม ของสิ่งที่มีสัมพันธ์กับตน อย่างใกล้ชิด หรือไม่มีทางจะหลีกเลี่ยงได้ คือ ที่อยู่ ที่เที่ยว
เลี้ยงที่ได้ยิน คนเกี่ยวข้องด้วย ปัจจัยที่เลี้ยงชีวิตและดินฟ้าอากาศที่หม่มหมุ่ม ถ้าเลือกให้เหมาะสม
ที่สุดเพียงไร ผู้นั้นจะมีจิตใจแจ่มชื่นผ่องใส ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยในการบำเพ็ญสมณธรรมของตน
ท่านจึงจัดไว้ในฐานะเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาและระมัดระวังเท่าที่จะทำได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลัก
พุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งได้นำหลักสัปปยุริธรรม 7 มาบูรณาการในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
และนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2” เป็นการศึกษาแบบผสม (Mixed Methodology Research Design) โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต จากศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบริหารแหล่งเรียนรู้ แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู จำนวน 69 คน โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิธีการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 รูป/คนแหล่งข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 เสนอแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ที่ได้นำมาปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (ฉบับสมบูรณ์)

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2 โดยการหาค่าความต้องการจำเป็น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อมีความต้องการจำเป็นมาก ย่อมมีสภาพปัญหาด้านนั้นมาก พบว่า

1. ด้านการวางแผนมีความต้องการจำเป็น 3 อันดับ คือ 1) มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนและบุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี ผ่าน

แบบสอบถาม google form หรือการประชุมออนไลน์ 2) มีการประชุมจัดทำแผนปฏิบัติการและทำปฏิทินการปฏิบัติงาน 3) มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ไว้ในเทคโนโลยีรูปแบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือ สื่อออนไลน์

2. ด้านการดำเนินงาน มีค่าความต้องการจำเป็น 3 อันดับ คือ 1) อธิบายนักเรียนเห็นความสำคัญการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีในรูปแบบดิจิทัล 2) จัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีให้เลือกใช้ในรูปแบบต่างๆ เช่น Infographic, Website มาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการ นำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ 3) จัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีในรูปแบบดิจิทัล เช่น Infographic, Website

3. ด้านการตรวจสอบมีค่าความต้องการจำเป็น 3 อันดับ คือ 1) มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่การใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัลในรูปแบบสื่อออนไลน์ต่างๆ เช่น Website, Facebook 2) มีแผนสำหรับการกำกับ ติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัล 3) มีเครื่องมือและวิธีการ ในการนิเทศติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัล ที่เหมาะสมและหลากหลาย เช่น แบบสอบถาม Google form

4. ด้านการสรุป รายงานผล มีค่าความต้องการจำเป็น 3 อันดับ คือ 1) มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่การใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัลในรูปแบบสื่อออนไลน์ต่างๆ เช่น Website, Facebook 2) นำระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้แหล่งเรียนรู้ดิจิทัลภายในสถานศึกษา 3) มีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและนำไปพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝักไหม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2 พบว่า วิธีการบริหารแหล่งเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีอยุธยา เขต 2 ดังนี้ โดยนำมาบูรณาการกับหลักสัปปะยะ 7 ดังนี้

3.1 อวาสสัปปะยะ ได้แก่ ที่อยู่ซึ่งเหมือนกัน คือ 1) ผู้บริหารครูและบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมกันปรับหลักสูตรสถานศึกษา 2) ผู้บริหารควรบริหารดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม 3) ผู้บริหารครูและบุคลากรในสถานศึกษา สำรวจบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยง

3.2 อาหารสัปดาห์ได้แก่ แหล่งอาหารอำนวยความสะดวก คือ 1) ผู้บริหารจัดการให้มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพชีวภาพสบายพร้อมอุปกรณ์สร้างการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารมีการสร้างแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ให้ครู นักเรียน ชุมชน และ หน่วยงานอื่นมาใช้บริการ 3) ผู้บริหารมีการตรวจสอบการจัดโรงอาหารให้สะอาด อาหารสะอาด น้ำดื่มสะอาด โต๊ะ เก้าอี้ และแสงสว่างเพียงพอ

3.3 ธรรมสัปดาห์ได้แก่ การพูดคุยที่เหมาะสม คือ 1) ผู้บริหารประชุมวางแผนและดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ มีหลักสูตรและเนื้อหาการเรียนรู้ที่ดึงดูดสร้างเสริมวิถีชีวิตที่สุขสงบ สบายหมดทุกข์ 2) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู ผูกผู้เรียนให้กล้าแสดงออก เช่น การพูด การนำเสนอ ผลงาน การทำกิจกรรมต่าง 3) ผู้บริหารควรมีการสร้างเครือข่ายกับสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน

3.4 อิริยปดสัปดาห์ได้แก่ บุคคลที่ถูกต้องเหมาะสม คือ 1) ผู้บริหารควรมีการสร้างเสริมแหล่งการเรียนรู้ที่ทำให้ตนเองและชุมชนเกิดความเคลื่อนไหว พัฒนาการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารเสริมสร้างพลังแห่งตนและชุมชน รวมทั้งขยายตัวสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และการพัฒนาที่ดึงดูด 3) ผู้บริหารประเมินการอบรมสร้างเสริมแหล่งการเรียนรู้ที่ทำให้ตนเองและชุมชนทำร่วมกัน

3.5 อุดุสัปดาห์ได้แก่ อาหารที่เหมาะสม คือ 1) ผู้บริหารควรจัดมีบรรยากาศและฤดูกาลในการเรียนรู้ที่สม่ำเสมอ โดยมีความเป็นกลาง และความพอเพียงเป็นแกนสัมผัสในใจที่สบาย 2) ผู้บริหารจัดห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ให้ครู นักเรียน ชุมชน และ หน่วยงานอื่นมาใช้บริการ 3) ผู้บริหารตรวจสอบความพึงพอใจในการใช้แหล่งเรียนรู้

3.6 บุคคลสัปดาห์ได้แก่ สภาพแหล่งเรียนรู้ดินฟ้าอากาศธรรมชาติแวดล้อมที่เหมาะสม คือ 1) ผู้บริหารควรวางแผนบริหารการอยู่ร่วมกับบุคคลในแหล่งเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดวิญญานแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดทำกิจกรรมร่วมกัน 3) ผู้บริหารตรวจสอบความพึงพอใจในการทำกิจกรรมร่วมกัน

3.7 โคจรสัปดาห์ได้แก่ หมายถึงอิริยาบถที่เหมาะสม คือ 1) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ประชุม จัดทำแผนปฏิบัติการ และทำ ปฏิทินการปฏิบัติงาน 2)

ผู้บริหารควรส่งเสริมชุมชนที่เราอยู่นั้นเป็นชุมชนแหล่งการเรียนรู้ที่สืบทอดความเป็นอยู่ซึ่งกันและกันมาด้วยความเกื้อกูลด้วยดี 3) ผู้บริหารตรวจสอบการสภาพการทำงานในแหล่งเรียนรู้

วัตถุประสงค์ที่ 3 เสนอแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลัก พุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝักไห้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2 โดยได้นำองค์ประกอบของแหล่งเรียนรู้ กับขั้นตอนการบริหารแหล่งเรียนรู้ มาบูรณาการกับหลักสัปปายะ 7 ด้วยวิธีการบริหารแหล่งเรียนรู้ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ด้านอวาสสัปปายะ ได้แก่ ที่อยู่ซึ่งเหมาะสม โดยให้ครูบุคลากรร่วมปรับปรุงพัฒนาสำรวจจุดเสี่ยงต่าง ๆ ให้ใช้งานได้ดีและมีประสิทธิภาพ

ด้านอาหารสัปปายะ ได้แก่ แหล่งอาหารอันนวย โดยการจัดให้มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพชีวภาพสบายพร้อมอุปกรณ์สร้างการเรียนรู้ สร้างแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ให้ครู นักเรียน ชุมชน และ หน่วยงานอื่นมาใช้บริการ จัดโรงอาหารให้สะอาด อาหารสะอาด น้ำดื่มสะอาด โต๊ะ เก้าอี้ และแสงสว่างเพียงพอ

ด้านธรรมสัปปายะ ได้แก่ การพูดคุยที่เหมาะสม โดยการประชุมวางแผนและดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ มีหลักสูตรและเนื้อหาการเรียนรู้ที่ดึงดูดสร้างเสริมวิถีชีวิตที่สุขสงบ สบายหมดทุกข์ ผักผู้เรียนให้กล้าแสดงออก เช่น การพูด การนำเสนอ ผลงาน การทำกิจกรรมต่าง และสร้างเครือข่าย

ด้านอิริยปถสัปปายะ ได้แก่ บุคคลที่ถูกกันเหมาะสม โดยการสร้างเสริมแหล่งการเรียนรู้ที่ทำให้ตนเองและชุมชนเกิดความเคลื่อนไหว ขยายตัวสร้างเครือข่าย สนับสนุนงบประมาณ ในการจัดทำกิจกรรมร่วมกัน

ด้านอุตุสัปปายะ ได้แก่ อาหารที่เหมาะสม โดยการจัดให้มีบรรยากาศและฤดูกาลในการเรียนรู้ที่สม่ำเสมอ จัดห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ให้ครู นักเรียน ชุมชน และ หน่วยงานอื่นมาใช้บริการ สนับสนุนเครื่องมือที่ทันสมัยในแหล่งเรียนรู้

ด้านบุคคลสัปปายะ ได้แก่ สภาพแหล่งเรียนรู้ดินฟ้าอากาศธรรมชาติแวดล้อมที่เหมาะสม โดยการวางแผนบริหารการอยู่ร่วมกับบุคคลในแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำกิจกรรมร่วมกัน และนำวิทยากรมาให้ความรู้ ในการจัดกิจกรรม

ด้านโคจรสัปปายะ ได้แก่ หมายถึงอิริยาบถที่เหมาะสม โดยประชุม จัดทำแผนปฏิบัติการ และทำ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ตรวจสอบการสภาพการทำงานในแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครู ฝึกผู้เรียนให้กล้าแสดงออก เช่น การพูด การนำเสนอ ผลงาน การทำกิจกรรมต่างๆ

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้จากผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝักไห้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัฐพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี และผลการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิสามารถสรุปผลเป็นองค์ความรู้ได้ ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 วิธีการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารียธรรม

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2 สามารถอธิบายได้ว่า

1. ด้านการวางแผน หมายถึง ผู้บริหารต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการ แก่ไข ปัญหา และจัดทำแผนการดำเนินงานในกิจกรรมที่ประกอบกัน ทั้ง 4 ของวงจร PDCA นั้นขั้นตอนการวางแผน เป็นเรื่องสำคัญที่สุด ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า การดำเนินการในขั้นตอนที่เหลือจะเป็นอย่างไร ขอเพียงแค่ให้การ วางแผนถูกต้องก็พอ แต่เนื่องจากทุกสิ่งทีลงมือปฏิบัติต้องอาศัยแผน หากแผนที่วางเอาไว้ไม่ดีขั้นตอนต่อไปก็จะไม่ประสบความสำเร็จ

2. ด้านการดำเนินงานบริหาร หมายถึง ผู้บริหารต้องมีการลงมือปฏิบัติ หลังจากจบจากการวางแผนแล้วเริ่มเข้าสู่ขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือ ดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ ที่วางไว้ และควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามแผนที่วางเอาไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการตรวจสอบ หมายถึง ผู้บริหารต้องมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน เมื่อทำการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตามแผน เพื่อให้สามารถเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นและรีบดำเนินการแก้ไขจนได้รับกระบวนการหรือวิธีการปฏิบัติงานที่สามารถ กำหนดเป็นมาตรฐาน

4. ด้านการสรุปรายงานผล หมายถึง ผู้บริหารการปฏิบัติตามผลการตรวจสอบ หรือ แก้ไขปัญหา การปฏิบัติใดๆ ที่เหมาะสมตาม ผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนการตรวจสอบ หากผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข แต่หากใน กรณีที่ผลลัพธ์เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้จัดทำเป็นมาตรฐาน ซึ่ง เรียกขั้นตอน นี้ว่าการนำไปปฏิบัติและ กำหนดเป็น มาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ในการพัฒนาสภาพแหล่งเรียนรู้ยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอผักไห่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเขต 2

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

1) จากข้อค้นพบของการวิจัย แสดงให้เห็นว่า ด้านการดำเนินงานบริหาร มีค่าเฉลี่ยมาก ผู้บริหาร ควรส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูได้อบรมการรูปแบบทำสื่อและเทคนิคการจัดการเรียนการสอน เพื่อ พัฒนาให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาองค์ประกอบของแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2) ควรพัฒนารูปแบบการจัดสภาพแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามหลักพุทธธรรมของโรงเรียนในสังกัดอื่น

เอกสารอ้างอิง

กรมการศาสนา. (2554). **ความรู้ศาสนาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

ชัยวัฒน์วรรณพงษ์. (2541). **ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้อย่างไร**. ปฏิรูปการศึกษา 1.1 (กันยายน 2541) : 8.

ดั่งตฤณ (ศรีณย์ โมตรีเวช). (2545). **มหาสติปัญญาฐานสูตร**. กรุงเทพฯ: บริษัท ยูไนเต็ด โปรดัคชั่นเพรส จำกัด ,

นฤมล ดันธสุรเศรษฐ์. (2533). **เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาและการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน หน่วยที่ 1-8. หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.**

นิพนธ์ สุขปรีดี. (2523). **พิมพ์ลักษณ์**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2558). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ 24. กรุงเทพฯ : พลิตัมม.

สนิท ศรีสาแดง. (2547). **พุทธศาสนากับการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4
ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก

The Development of Online Self-Directed Learning Ability based on Iddhipada 4
of the Student of Banna “Nayokpitayakorn” Nakorn Nayok.

มาลินี มโนมัยสันติภาพ

Malinee Manomaisantiphap

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Faculty of Education Mahachulalongkomrajavidyalaya University

*Corresponding Author e-mail: samared2519@gmail.com

ตอบรับบทความ (Received) : 19 กรกฎาคม 2565

เริ่มแก้ไขบทความ (Revised) : 15 สิงหาคม 2565

รับบทความตีพิมพ์ (Accepted) : 10 กันยายน 2565

เผยแพร่ออนไลน์ (Available Online) : 20 ธันวาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก 2) ศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก 3) เสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก และกลุ่มตัวอย่างนักเรียน โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จำนวน 315 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์ผลการวิจัย พบว่า 1. นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี 2. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก ทั้ง 4 ด้านดังนี้ (1) ด้านฉันทะ ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ ความยินดี ความต้องการ

ที่จะทำ ไฟ้ใจรักที่จะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ (2) ด้านวิริยะ ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนขยันหมั่นเพียรประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอา
 ธุระ ไม่ท้อถอย เกิดความเข้าใจในระบบออนไลน์ (3) ด้านจิตตะ ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด
 ความคิด คือ การตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกไฟ้ไม่ปล่อยใจให้
 ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป (4) ด้านวิมังสา ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความไตร่ตรอง หมั่นใช้ปัญญา
 พิจารณาใคร่ครวญ เกิดการพัฒนากระบวนการตรวจสอบด้วยตนเอง 3. แนวทางการพัฒนา
 ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา
 “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก สรุปได้ดังนี้ (1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเป้าหมายชัดเจนในด้าน
 การเรียน (2) สร้างโอกาสให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นักเรียนสามารถเรียนรู้สิ่ง
 ใหม่ ๆ ด้วยตนเองอยู่เสมอ (3) กิจกรรมการเรียนรู้ควรคำนึงถึงวุฒิภาวะ ความสนใจ
 ประสบการณ์และความสามารถสติปัญญาของผู้เรียน (4) กระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญ
 และประโยชน์ของการเรียน กระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

คำสำคัญ:– ทักษะการเรียนรู้; ระบบออนไลน์; หลักอิทธิบาท 4

Abstract

The objectives of this study are; 1) to study the state of online self-directed learning ability based on Iddhipada principles of students in Banna “Nayokpitayakorn” School in Nakhon Nayok province, 2) to study the development of online self-directed learning skills based on Iddhipada principles of students in Banna “Nayokpitayakorn” School in Nakhon Nayok province, and 3) to propose guidelines for the development of online self-directed learning skills based on Iddhipada principles of students in Banna “Nayokpitayakorn” School in Nakhon Nayok province. The data of this mixed method research were collected by questionnaire from 315 students of Banna “Nayokpitayakorn” School and by indepth interviews with 5 key-informants. The data were analyzed by mean, standard deviation and content analysis. The study results revealed that: 1. The state of online self-directed learning ability based on Iddhipada principles of students in Banna “Nayokpitayakorn” School in Nakhon Nayok

province was at a high level overall. 2. The development of online self-directed learning skills based on Iddhipada principles of students in Banna “Nayokpitayakorn” School in Nakhon Nayok province was at a moderate level overall. In descending order, the highest level was on Vimamsa, followed by Viriya, Citta, and Chanda respectively. 3. The guidelines for the development of online self-directed learning skills based on Iddhipada principles of students in Banna “Nayokpitayakorn” School in Nakhon Nayok province can be concluded as follows: (1) Chanda; teachers should encourage students to be satisfied and pleased in online self-directed learning, and reinforce students to set their learning goals. (2) Viriya; teachers should encourage students to use their effort and intention in online self-directed learning in order to find new knowledge and experiences. (3) Citta; teachers should encourage students to concentrate in their learning, and at the same time, teachers should pay attention to students’ maturity, interest and intellectual ability. (4) Vimamsa; teachers should encourage students to examine what they are learning or have learnt by themselves, and teachers should encourage students to realize significance and benefits of learning.

Keywords:– The Development of Online Self-Directed Learning Ability; Iddhipada 4

บทนำ

การศึกษาไทยในปัจจุบัน ประเด็นที่อยู่ในความสนใจของประชาชนทั่วไป ทั้งในแวดวง การศึกษาและวงการด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ก็คงเป็นประเด็นของร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติคือ อะไร สมควรที่เรา จะต้องหาความเข้าใจกันในเรื่องนี้ว่ามีความสำคัญอย่างไร เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา อย่างไร และจะมีผลกระทบต่อชาวไทยทุกคนในแง่ไหน ปัญหาของวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจใน สังคมไทยนั้น อันที่จริงก็สัมพันธ์เกี่ยวข้องกันกับปัญหาทางการศึกษา หากการศึกษาสามารถ พัฒนาทักษะ ฝีมือ ความรู้ หากผู้นำที่มีประสบการณ์ความรู้ในการบริหารทางการศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล แม้ว่าจะต้องประสบปัญหานี้ตามธรรมชาติของ วงจรทางการบริหารหรือการศึกษาก็ตาม แต่ก็คงไม่ถึงขั้นโศกนาฏกรรมดังที่เป็นอยู่ วิกฤติการณ์ใน

การศึกษาไทย ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากระบบการเมืองที่มีปัญหาเรื้อรังและระบบการศึกษาที่เข้าขั้นทุพพลภาพ และจำเป็นต้องผ่าตัดระบบการศึกษาได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันระบุในหมวด 5 หน้าที่ของรัฐมาตราที่มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา ตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ใน“มาตรา 31 กระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวง มาตรา 32 การจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวงให้มีองค์กรหลักที่เป็นคณะบุคคล ในรูปสภาหรือในรูปคณะกรรมการจำนวนสามองค์กร ได้แก่ สภาการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด”

ด้วยสภาพสังคมไทยในปัจจุบันเป็นการศึกษาแบบที่ท่านพุทธทาสภิกขุเรียกว่า การศึกษา ยุคหมาหางด้วน ในโลกเวลานี้สอนให้คนเป็นคนฉลาด ฉลาดแต่ไม่ควบคุมความ

ฉลาด เมื่อมนุษย์ไม่ควบคุมความฉลาด ศิลธรรมก็จะสูญสิ้นไป การศึกษาในปัจจุบันนี้ มีเพียงสองอย่าง คือ รั้วหนังสือกับอาชีพ แต่ยังขาดการศึกษาที่สอนให้เราเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้นจึงเรียกการศึกษานิดนี้ว่าเป็นการศึกษาที่เป็นเหมือนกับหมาหางด้วน

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในปัจจุบัน ส่งผลต่อการเลื่อนเปิดสถานศึกษา วงการการศึกษาไทยต้องปรับตัวจากการเรียนการสอนภายในห้องเรียนเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองในยุคการเรียนรู้ออนไลน์และก่อให้เกิดการแพร่หลายของแนวทางการเรียนรู้ออนไลน์ ดังนั้นนักเรียนต่างก็มีการปรับตัวและเตรียมทักษะเพื่อรับมือกับแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบใหม่พร้อมรับกับสถานการณ์ความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้อยู่เสมอ ดังนั้นจึงก่อให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ที่เราเรียกว่า การเรียนออนไลน์ (Online Learning)

ดังนั้นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในยุคการเรียนรู้ออนไลน์ สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นักเรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ ได้แก่ หลักอิทธิบาท 4 ซึ่งแปลว่า ความสำเร็จ ด้วยหลักอิทธิบาท 4 อันเป็นหลักธรรมแห่งความสำเร็จ เป็นการศึกษาให้ถูกทางดำเนินไปตามขั้นตอนและทำให้ตนประสบความสำเร็จนั่นเอง

โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก เป็นโรงเรียนในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราชญ์บุรีนครนายก ประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งแรกของอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ได้จัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่เชื้อของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 เบื้องต้นคาดว่าทุกโรงเรียนจะต้องจัดการเรียนการสอนระบบออนไลน์ตลอดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ไม่สามารถเปิดสอนในโรงเรียนหรือ On-site ได้ เพราะยังมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างหนัก

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาและเพื่อเป็นแนวทางในการ

พัฒนาการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” และจัดเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาอื่นๆ ในการพัฒนาผู้เรียนให้ดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้องตามหลักการแห่งพระพุทธศาสนาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ความหมายของทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ความหมายของทักษะ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้
สุคนธ์ สิ้นพานนท์ ได้ให้ความหมายของทักษะไว้ว่า ทักษะ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำประสบการณ์จากการเรียนรู้นั้นมาเป็นแนวทางในการเลือกและตัดสินใจ โดยผ่านการวิเคราะห์และประเมินค่าเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

ไพฑูริย์ สิ้นลาร์ตัน ได้ให้ความหมายของทักษะไว้ว่า ทักษะ หมายถึง ความชำนาญในสิ่งที่ตนเองหรือมีความสามารถ เป็นความชำนาญที่เกิดจากการปฏิบัติหรือประสบการณ์ที่เกิดจากการสั่งสมของตนเอง

จากความหมายของการเขียนดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นความสอดคล้องด้านความหมายของทักษะว่า ทักษะ หมายถึง ความสามารถในการทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว

ว่องไว รวดเร็ว ถูกต้องแม่นยำและความชำนาญในการปฏิบัติจนเป็นที่เชื่อถือและยอมรับของบุคคลทั่วไป

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าทักษะ คือ ความสามารถ ความชำนาญในการกระทำบางสิ่งบางอย่างได้เป็นอย่างดีด้วยความถูกต้อง แม่นยำ ในระยะเวลาที่รวดเร็ว เช่น ความสามารถในการอ่านเร็ว ทำงานเร็ว เป็นต้น

ความหมายของการเรียนรู้

ความหมายของการเรียนรู้ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ บุรุษย์ ศิริมหาสาคร ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงค่อนข้างถาวรในพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการฝึกที่ได้รับการเสริมแรง

มานพ วงศ์สาขา ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากประสบการณ์และการฝึก ทั้งนี้ไม่รวมถึงการเปลี่ยน พฤติกรรมที่เกิดจากการตอบสนองตามสัญชาตญาณ ฤทธิ์ของยา สารเคมีหรือปฏิกิริยาสะท้อนตามธรรมชาติของมนุษย์

สรวิรัชต์ ห่อไพศาล (Cronbach) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้ หมายถึง การแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลประสบมา

จากความหมายของการเขียนดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นความสอดคล้องด้านความหมายของการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้ หมายถึง การได้รับความรู้ พฤติกรรม ทักษะ คุณค่า หรือความพึงพอใจ เป็นสิ่งแปลกใหม่หรือปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่และอาจเกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์ สารสนเทศชนิดต่างๆ ผู้ประมวลทักษะของการเรียนรู้เป็นได้ทั้งมนุษย์ สัตว์และเครื่องจักรบางชนิด ความก้าวหน้าในการเรียนรู้เมื่อเทียบกับเวลาที่มีแนวโน้มเป็นเส้นโค้งแห่งการเรียนรู้ (learning curve)

หลักอิทธิบาท 4

ความหมายของหลักอริยสัจ 4

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหมายและความสำคัญของหลักอิทธิบาท 4 จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเข้าใจถึงความหมายและความสำคัญ มีนักวิชาการที่ได้รับการยกย่องจากบุคคลทั่วไปในด้านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถได้กล่าวถึงไว้ดังนี้

ปัญญานันทภิกขุ ได้ให้ความหมายของอิทธิบาท 4 หมายถึง ข้อธรรมะที่เป็นบันไดแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติกิจทุกอย่างประกอบไปด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

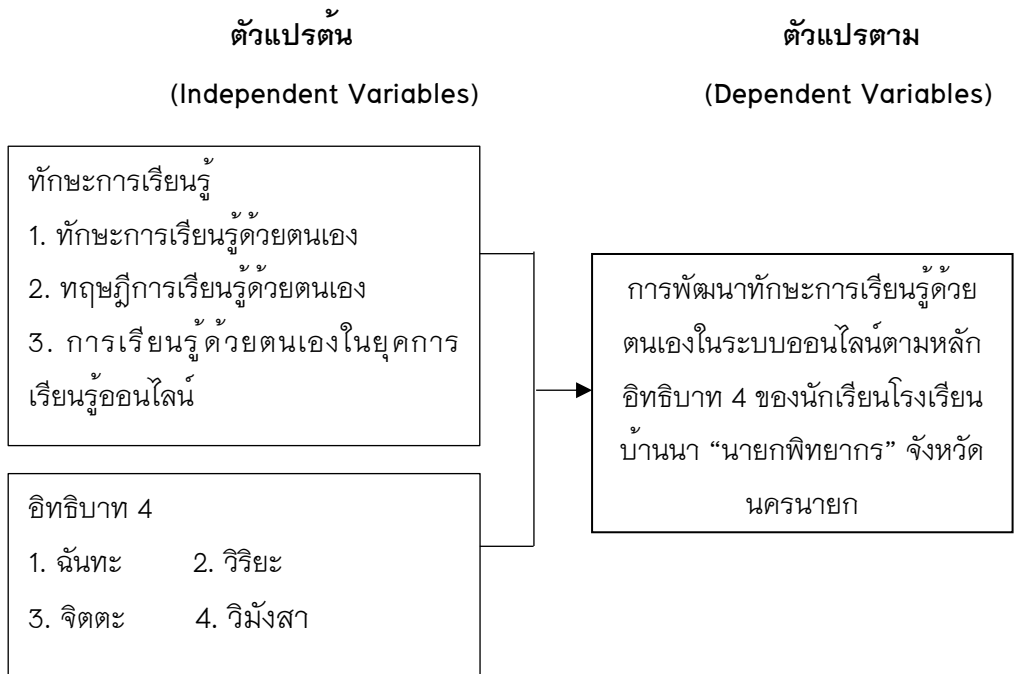
พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมายของอิทธิบาท 4 หมายถึง ทางแห่งความสำเร็จ จุดเริ่มที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ถ้าเราพัฒนาคนถูกต้องอย่างที่ว่ามนุษย์ไม่แปลกแยกจากความเป็นจริงของธรรมชาติตั้งแต่ขั้นพื้นฐานทุกอย่างก็สอดคล้องไปกันได้หมดไม่มีอะไรเสียหาย เมื่อเราวางฐานได้ดีแล้วเราก็ใช้หลักการต่างๆ ในการทำงานบนพื้นฐานแห่งความถูกต้องนั้น เมื่อพื้นฐานถูกต้องแล้วเราเอาธรรมะอะไรมาใช้ตอนนี้ก็เดินหน้าไปด้วยดี เช่น หลักอิทธิบาทมาใช้ก็คือ หลักแห่งความสำเร็จ

สนอง วรอุไร ได้ให้ความหมายของอิทธิบาท 4 หมายถึง คือ สูตรสำเร็จของชีวิตตามที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่าจิตเป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย จิตประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จได้ด้วยจิต เพราะฉะนั้นความสำเร็จจึงอยู่ที่ใจ ไม่ว่าเราจะต้องการอะไรหากเราตั้งใจกำหนดจิตไว้มั่นคง ทุกสิ่งจะสำเร็จได้ตั้งใจและอิทธิบาท 4 คือการทำสิ่งต่างๆ ด้วยใจรัก ด้วยความพากเพียร ด้วยใจจดจ่อและการใช้ปัญญาได้ตรงอย่างสม่ำเสมอ แล้วความสำเร็จจะไม่หนีไปไหน

สรุปได้ว่าอิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จ เป็นบันไดแห่งความสุขและความสำเร็จ คนเราเมื่อมีความรัก ความพอใจ ชยันหมั่นเพียร ความเอาใจใส่ใคร่ครวญอยู่เสมอ การทำงานย่อมมีประสิทธิภาพและคนทำงานก็ย่อมมีความสุข

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านงานบุคคลยุคดิจิทัล ตามหลัก อริยสัจ 4 ของกลุ่มโรงเรียนปทุมเบญจา จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัย นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบวิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ของนักเรียนโรงเรียน บ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ ทักษะการเรียนรู้, การเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ และข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนโรงเรียน

บ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก และศึกษาจากการแจกแบบสอบถามโดยใช้ เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก โดยมีผู้บริหารและครูที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน และทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการสรุปการสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์ (Interviewing) เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบ ออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก

ระยะที่ 3 นำเสนอการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลัก อิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ของ นักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก ผลการวิจัยข้อมูลความคิดเห็น ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก จำนวน 315 คน มีความ คิดเห็นต่อสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายก พิทยากร” จังหวัดนครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มี ทักษะในการฟัง, มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม, มีทักษะในการเชื่อมโยงความรู้, มีทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองบนโลกไซเบอร์, มีทักษะในการเข้าถึงข้อมูล, มี ทักษะในการบันทึก, มีทักษะในการตั้งคำถาม, มีทักษะในการสร้างนวัตกรรม, มีทักษะในการ คิดวิเคราะห์มีวิจารณ์ญาณที่ดี, มีทักษะในการจัดสรรเวลาหน้าจอ, มีทักษะในการรับมือการ กลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์, มีทักษะในการค้นหาคำตอบ, มีทักษะในการเข้าใจ, มีทักษะในการ บริหารจัดการข้อมูล, มีทักษะในการนำเสนอ, มีทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตัวเอง, มี

ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว, มีทักษะในการสังเกต, มีทักษะในการถาม, มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก พบว่า

1. ด้านฉันทะ ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักฉันทะ คือ การกระตุ้นให้นักเรียนใฝ่รักในสิ่งที่เรียน ใจที่รักอันเกิดจากความศรัทธาและเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำ ดังคำกล่าวที่ว่า Where there is the will, there is the way ที่ได้มีความปรารถนาอันแรงกล้า ที่นั่นย่อมมีหนทางเสมอ ขอเพียงแต่ให้มีความตั้งใจแน่วแน่ ที่จะประสบความสำเร็จในเรื่องนั้นๆ ให้ได้ ด้วยความมุ่งมั่น ไม่ท้อถอยยอมมีหนทางนำไปสู่ความสำเร็จได้เสมอ

2. ด้านวิริยะ ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก มีความคิดเห็นต่อวิธีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักวิริยะ คือ ความมุ่งมั่นพยายาม เป็นความมุ่งมั่นทุ่มเททั้งทางกายและทางใจที่จะเรียนรู้และทำให้เข้าถึงแก่นแท้ของสิ่งที่เรียนนั้น เพียรพยายามที่จะทำตามฉันทะหรือศรัทธาของตนเอง เพราะแท้ที่จริงแล้ววิริยะเกิดจากศรัทธาหรือฉันทะนั้นเอง

3. ด้านจิตตะ ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก มีความคิดเห็นต่อวิธีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักจิตตะ คือ การมีใจจดจ่อกับสิ่งที่ทำ การมีใจจดจ่อกับสิ่งที่รับผิดชอบไม่ว่าจะเป็นการเรียนหรือการงานก็ตาม ทุกอย่างก็จะดีขึ้นไปเอง

4. ด้านวิมังสา ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก มีความคิดเห็นต่อวิธีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักวิมังสา คือ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมาอันเกิดจากการมีใจรัก (ฉันทะ) แล้วทำด้วยความมุ่งมั่น (วิริยะ) อย่างใจจดใจจ่อและรับผิดชอบ (จิตตะ) โดยใช้วิจารณญาณอย่างรอบรู้และรอบคอบ จึงนำไปสู่การทบทวนตัวเอง และทบทวนองค์กรหรือ

ทบทวนขบวนการ ทบทวนในสิ่งที่ได้คิดสิ่งได้ทำผ่านมาว่าเกิดผลดีผลเสียอย่างไร ทั้งที่เป็นเรื่องส่วนตัวของเราเองและเป็นเรื่องที่รวมคิดรวมทำกับคนอื่น เพื่อปรับปรุงปรับแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายกพบว่า

1. ด้านฉันทะ

1.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเป้าหมายชัดเจนในด้านการเรียน โดยเฉพาะในรายวิชาที่ถนัดและสนใจที่จะประกอบอาชีพในอนาคต

1.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการทำงานเป็นทีม อบรมเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนให้ความสนใจเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

1.3 โรงเรียนควรผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงาน ส่งเสริมกำลังคนให้มีความเชี่ยวชาญและความเป็นเลิศเฉพาะด้านเพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับผู้เรียนนั่นเอง

2. ด้านวิริยะ

2.1 ส่งเสริมและปรับค่านิยมของผู้เรียนให้มีวินัย รักการเรียน เพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน

2.2 โรงเรียนควรมีแหล่งเรียนรู้ทั้งนอกห้องเรียนและในห้องเรียน มีสื่อตำราเรียน รวมถึงนวัตกรรมทางการศึกษาที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาไม่จำกัดสถานที่

2.3 สร้างโอกาสให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ด้วยตนเองอยู่เสมอ เช่น การทดลอง, การทำโครงการหรือการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น

3. ด้านจิตตะ

3.1 การแสดงความใส่ใจโดยการซักถามและสนทนา ผู้เรียนสามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ ยินดีที่จะนำปัญหาต่างๆ มาอภิปรายพร้อมทั้งเปิดกว้างที่จะรับฟังความคิดเห็น รวมถึงการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาสืบต่อไป

3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนควรเป็นกิจกรรมจรรยาวิชาสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมที่ให้แนวคิด ประสบการณ์มุ่งปลูกฝังผู้เรียนทางด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคมและ เสริมสร้างเจตคติที่ดีให้กับผู้เรียนได้

3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ควรคำนึงถึงวุฒิภาวะ ความสนใจ ประสบการณ์และความ สามารถสติปัญญาของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาบูรณาการเพื่อให้ ผู้เรียนรู้จักคิด การใช้เหตุผล สามารถแสวงหาคำตอบต่างๆ ด้วยตนเองได้

4. ด้านวิมังสา

4.1 กระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียน กระตือรือร้นที่จะ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ

4.2 กิจกรรมการเรียนรู้การสอนควรระบุถึงพฤติกรรมที่ชัดเจนของผู้เรียนที่ผู้เรียน สามารถทำได้และสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้หลังจากกระบวนการ เรียนรู้เสร็จสิ้นลงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถวัดและประเมินตนเองว่าผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก สรุปผล ตามวิจัยทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านฉันทะ มีแนวทางการพัฒนาโดยการปลูกฝังให้นักเรียนมีความพึงพอใจกับแนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ รักและพอใจในการที่จะพัฒนาตนเอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง นักเรียนต้องเชื่อมั่นมีศรัทธาที่ดีในการเรียน หากเกิดศรัทธาย่อมส่งผลต่อความสำเร็จที่ดีทั้งต่อตนเองและสังคม

2. ด้านวิริยะ มีแนวทางการพัฒนาโดยการฝึกความเพียรพยายามอย่างสูงที่จะทำตาม ฉันทะหรือศรัทธาของตัวเอง โรงเรียนควรฝึกให้นักเรียนมีความอดทนอดกลั้น เนื่องจากวิริยะนี้มา คู่กับความอดทนอดกลั้น เป็นความรู้สึกไม่ย่อท้อต่อปัญหาและมีความหวังที่จะเอาชนะอุปสรรค

ทั้งปวง โดยมีศรัทธาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ น่าใจ และเตือนใจ ความมีวิริยะอุสาหะจึงเป็นวิถีทางของนักเรียนที่จะกล้าท้าทายต่ออุปสรรคทั้งปวงเพื่อเป้าหมายคือความสำเร็จนั่นเอง

3. ด้านจิตตะ มีแนวทางการพัฒนาโดยการฝึกให้มีใจที่จดจ่อและรับผิดชอบ เมื่อมีใจที่จดจ่อแล้วก็จะเกิดความรอบคอบตาม เป็นความมุ่งมั่นทุ่มเททั้งกายและใจที่จะเรียนรู้และทำให้เข้าถึงแก่นแท้ของเรื่องที่เรียน มีใจที่จดจ่อและรับผิดชอบในสิ่งที่คร่อมอบหมาย

4. ด้านวิมังสา มีแนวทางการพัฒนาโดยการฝึกการทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา สิ่งที่ทำอันเกิดจากการมีใจรัก (ฉันทะ) แล้วทำด้วยความมุ่งมั่น (วิริยะ) อย่างใจจดใจจ่อและรับผิดชอบ (จิตตะ) โดยใช้วิจารณ์ญาณอย่างรอบรู้และรอบคอบจะต้องมีกระบวนการสุดท้ายคือการคิดทบทวนตัวเองว่าสิ่งที่ได้คิดได้ทำเกิดผลดีผลเสียอย่างไรเพื่อปรับปรุงปรับแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะการวิจัยเชิงนโยบาย

1. ด้านสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก ควรเร่งการสอนให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในระบบการเรียนออนไลน์ ส่งเสริมและสร้างความตระหนักต่อบทบาทนักเรียน ตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบของตนเอง เป็นต้น

2. ด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก ควรมีการกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อฝึกฝนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ อันจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรมและเติบโตเป็นคนดีของสังคม

3. ด้านแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก ควรเร่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพอใจยินดีในการเรียนรู้กับการเรียนออนไลน์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเรียนรู้ อย่างเพลิดเพลิน สร้างความตระหนักในคุณค่าของการเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ของนักเรียน

โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน มีการวางแผนจัดกิจกรรมเพิ่มทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลายและต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่

2. ด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์

ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก ควรฝึกให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ด้วยการปฏิบัติตามโจทย์การเรียนรู้ ส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองรวมถึงความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

3. ด้านแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก ควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญให้ความรู้และพัฒนาตามธรรมชาติ เต็มศักยภาพของผู้เรียน การพัฒนาที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การสัมภาษณ์ควรสัมภาษณ์จากทุกฝ่าย เช่น ครูประจำวิชา ครูฝ่ายกิจการ นักเรียน ครูฝ่ายวิชาการ เป็นต้น

2. โรงเรียนควรปลูกฝังเรื่องการใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 ในการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนควบคู่ไปกับการเรียนออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้ด้วยตนเองเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. ควรมีการติดตามผลระยะยาวหลังจากเสร็จสิ้นการวิจัยไปแล้วเพื่อดูการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ว่ายังคงอยู่กับนักเรียนมากน้อยเพียงใด

4. โรงเรียนควรจัดอบรมเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ให้กับนักเรียนในทุกระดับ เพื่อให้ทุกคนได้ตระหนักถึงของการเรียนออนไลน์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2555). **หนังสือชุดปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียนเป็นสำคัญ การศึกษาที่เน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: บริษัท บุ๊ค พอยท์ จำกัด.
- ปัญญานันท์ภิกขุ. (ม.ป.ป.). **งานคือชีวิตชีวิตคืองานบันดาลสุข**. กรุงเทพฯ: สถาบันบันลือธรรม.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2543). **ธรรมะกับการทำงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม,
- พุทธทาสภิกขุ. (2564). **การงานที่เป็นสุข**. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.
- ไพฑูริย์ ลินลาร์ตัน. (2560). **ก่อนถึงโรงเรียน 4.0 โรงเรียนสร้างสรรค์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- มานพ วงศ์สาขา. (2561). **“การเรียนรู้โดยการนำตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมุกดาหาร”**. ปรินญาณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาระดับปริญญาโท). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สนอง วรอุไร. (2550). **ทำชีวิตให้ได้ดีและมีสุข**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ อัมรินทร์.
- สรรวิชัย ห่อไพศาล. (2564). **การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Directed Learning)**. แหล่งที่มา: <http://ftp.spu.ac.th/spu1/xxlesson9-files/sunrat.htm>. สืบค้นเมื่อ 10 เม.ย. 2564.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์.
- สุคนธ์ ลินธพานนท์. (2560). **ครุยุคใหม่กับการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เทคนิคพรินติ้ง.

บทความวิชาการ

Academic Articles

“หลักสูตรฐานสมรรถนะ” นโยบายเร่งด่วน
ของกระทรวงศึกษาธิการกับทิศทางในการบริหารสถานศึกษา
“Competency-Based Curriculum” Quick policy by Ministry
of Education and the school administration direction.

ดุลชิตร์ มงคล

Dunlachit Mongkol

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Faculty of Education Mahachulalongkomrajavidyalaya University

*Corresponding Author e-mail: dunlachit2009@gmail.com

ตอบรับบทความ (Received) : 19 กรกฎาคม 2565

เริ่มแก้ไขบทความ (Revised) : 12 กันยายน 2565

รับบทความตีพิมพ์ (Accepted) : 10 กันยายน 2565

เผยแพร่ออนไลน์ (Available Online) : 20 ธันวาคม 2565

บทคัดย่อ

การขับเคลื่อนแนวทางการบริหารจัดการ จัดทำหลักสูตร/ปรับการสอน“หลักสูตรฐานสมรรถนะ” สู่การปฏิบัติของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาครูประจำการ และการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและท้องถิ่น จึงควรมีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาครู ให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น และผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ มีความสุขในการเรียนรู้อย่างแท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา และสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนและในท้องถิ่นให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาของประเทศต่อไป

คำสำคัญ:– ผู้บริหารสถานศึกษา ; หลักสูตรฐานสมรรถนะ

Abstract

Operating the management approach realign and adjust teaching curriculum “Competency-Based Curriculum” to school performance efficiency the director who is a pivotal role to develop the teachers and academic service for developing students and localities. Therefore, we should realign the project that develop the teachers to be the capacity person who can manage the students to process and learn by themselves. Students receive the developments to be quality and the real happy learning. They lead to the developing of quality learning management in basic education level education to conform an education They are able to raise the aims, quality of students and localities to the education management.

Keywords:– School Principle; Director, Competency-Based Curriculum

บทนำ

การศึกษานั้นถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ แต่ในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาอยู่หลายครั้ง แต่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อีกทั้งระบบการศึกษาของไทยที่กำหนดชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 ที่ให้นักเรียนมีจำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละปีของช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3) จำนวน 1,200 ชั่วโมงต่อปีถึงจะสามารถจบตามหลักสูตรได้ เมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่กำหนดชั่วโมงเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ไว้ว่า 1,000 – 1,200 ชั่วโมงต่อปี ซึ่งเห็นได้ว่าจำนวนชั่วโมงเรียนในช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3) ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนชั่วโมงเรียนมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพของนักเรียน เห็นได้ว่า ผลคะแนนทดสอบระดับชาติ (O – NET) และผลคะแนนทดสอบ PISA มีค่าเฉลี่ยต่ำลงในทุกๆ ปี และค่าเฉลี่ยของแต่ละวิชายังไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 50 เห็นได้ว่าปัญหาของระบบการศึกษาไทยในปัจจุบันมีผลต่อการพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระราชดำรัสในเรื่องการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องคุณภาพรวมทั้งประเทศ เพราะทุกวันนี้การศึกษาค่อนข้าง

อ่อนแอ และมุ่งเน้นการเรียนการสอนเนื้อหาบางเรื่องมากเกินไป ทรงมีพระราชดำริให้มีการนำองค์ 4 แห่งของการศึกษา คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา และหัวใจนักปราชญ์ คือ สุ จิ ปุ ลิ หมายถึง การฟัง การคิด การถาม และการเขียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของนักปราชญ์และบัณฑิต อีกทั้งยังจะเป็นเทคนิคในการช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนเก่งมากขึ้น โดยทรงมีพระราชดำริให้นำทั้งสองเรื่องมาใช้ในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ประเทศไทย ได้นำแนวคิดนี้มาเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยมีตัวอย่างของโรงเรียนในประเทศไทยเองหลายโรงเรียน เช่น โรงเรียนสาธิต โรงเรียนเอกชน โรงเรียนนานาชาติ รวมทั้งโรงเรียนของรัฐบางโรงเรียนที่ดำเนินการแล้วได้ผลน่าพึงพอใจ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับลดชั่วโมงเรียนและยืดหยุ่นหลักสูตร วิธีดำเนินการ คือ มีการแต่งตั้งคณะทำงาน ซึ่งมาจากผู้บริหาร ครู และนักวิชาการ กำหนดรูปแบบและแนวปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้ในโรงเรียนที่สมัครใจเป็นโรงเรียนนำร่อง ร่วมกิจกรรม โดยมอบให้เขตพื้นที่การศึกษา สำรวจโรงเรียนที่มีความพร้อมและมีความประสงค์จะจัดการเรียนการสอนตามแนวทางนี้ โดยรูปแบบที่นำเสนอจะระบุถึงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดตารางสอนที่เหมาะสม ซึ่งจะมีความหลากหลายและแตกต่างกันออกไป

ในการปฏิรูปการศึกษาสมัยรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ให้นโยบายในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ครูผู้สอนและนักเรียนมีความสุข ดังนี้ 1) เร่งปรับหลักสูตร ตำรา แต่ละกลุ่มให้เหมาะสม 2) ปรับหลักสูตร ทำให้เด็ก ครู ผู้ปกครองมีความสุข 3) ใช้สื่อการสอนกระตุ้นผู้เรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้กับเด็ก 4) ลดความเหลื่อมล้ำ จัดการศึกษาให้ทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ และ 5) เรียนไม่ใช่เพื่อสอบ แต่เรียนให้ได้ทักษะชีวิตเพื่ออยู่ในยุคโลกไร้พรมแดน (ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ, 2558)

จากแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้น นำมาสู่นโยบายที่เป็นรูปธรรมในสมัยของนางสาวตรีสุข เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนปัจจุบัน โดยใช้ชื่อนโยบายว่า การปรับหลักสูตร เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ และอธิบายถึงนโยบายดังกล่าวว่าเป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ ที่เน้นสร้างสมรรถนะที่สำคัญให้กับนักเรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต ซึ่งจะไม่กระทบเนื้อหาหลักที่นักเรียนจะได้เรียนรู้ ครูต้องใช้

ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ให้นักเรียนได้สาระที่ต้องรู้ครบถ้วนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น จากนโยบายการปรับหลักสูตรฐานสมรรถนะดังกล่าว จึงนำมาสู่การปฏิบัติ ที่โรงเรียนจะต้องปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ หรือจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ ให้นักเรียนปฏิบัติ และควรเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ความมีน้ำใจต่อกัน การทำงานเป็นทีม และที่สำคัญควรมีกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นหาดัชนีภาพและความชอบของตนเอง ซึ่งเชื่อว่านักเรียนทุกคนมีความพิเศษ มีความสามารถในแบบฉบับของตนเอง การจัดหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่จำเป็นต้องเปิดให้เฉพาะห้องเดียวกัน หรือระดับชั้นเดียวกัน บางกิจกรรมสามารถศึกษาหรือทำร่วมกันหลายระดับชั้นได้ เพื่อให้นักเรียนรู้จักปรับตัว การช่วยเหลือดูแลกัน การมีปฏิสัมพันธ์กับคนหลายช่วงวัย โดยเป็นการจำลองสภาพจริงในสังคมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหาให้กับนักเรียนต่อไป

การพัฒนาประเทศให้ไปสู่สังคมที่พึงประสงค์ จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพของคนในสังคมด้วยพุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งในการกำหนดนโยบายการศึกษาดังกล่าวมีบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายร่วมกันกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติโดยมีองค์กรกลางที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาแห่งชาติและมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติทำหน้าที่ประสานงานในการกำหนดนโยบายการศึกษา จากการศึกษาที่มีบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่ากระบวนการกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติมีขั้นตอนในการกำหนดนโยบายอย่างไร การดำเนินการกำหนดนโยบายเป็นไปตามกระบวนการและขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด บุคคลหรือหน่วยงานใดเป็นผู้มีอิทธิพลในการผลักดันหรือกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติมากน้อยเพียงใด

ทั้งนี้ในเรื่องการกำหนดนโยบายการศึกษา ที่จัดทำโดยคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์รองเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่าการกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติส่วนใหญ่ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่มีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายจะเป็นประธานในการร่างนโยบาย

และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติเป็นขั้นตอนสุดท้าย จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าในการกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติ ฝ่ายการเมือง โดยเฉพาะฝ่ายรัฐบาล จะต้องเข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย นอกจากนี้แล้ว จากการสัมภาษณ์ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา ยังพบว่า การเมืองเข้ามามีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการศึกษา อย่างมาก นั่นหมายความว่าแทบจะทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนรัฐบาลนโยบายการศึกษาก็จะมีการเปลี่ยนตามไปด้วยเสมอ (กระทรวงศึกษาธิการกระทรวง, 2542)

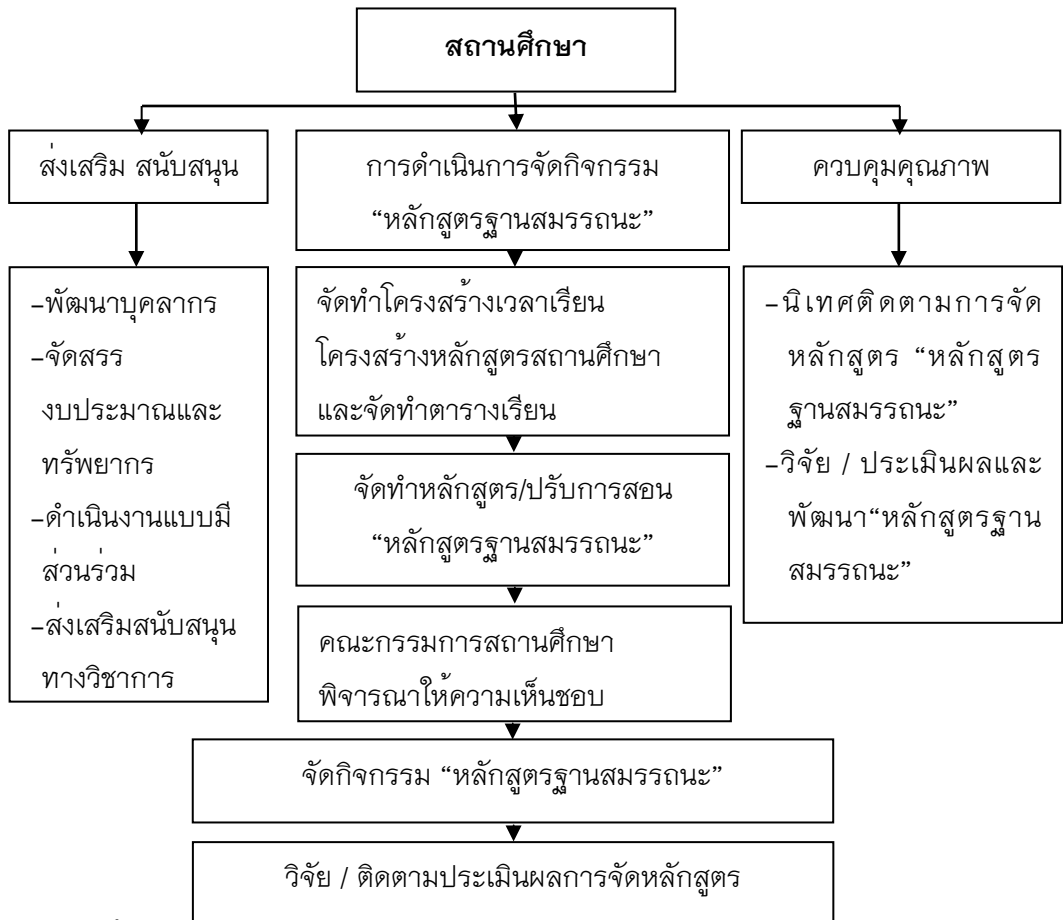
ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับอิทธิพลของการเมืองที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกำหนดยุทธศาสตร์การศึกษา ที่เห็นได้ชัด ได้แก่ เรื่อง การกำหนดนับ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายก็คือ การศึกษาก่อนอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่า 12 ปี ซึ่งขณะนี้มีความขัดแย้งกันอยู่ว่า ควรจะนับอย่างไร และยิ่งหาข้อสรุปไม่ได้ โดยแต่เดิมบุคคลทั่วไปเข้าใจว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี น่าจะเริ่มนับจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่ขณะนี้ผู้มีอำนาจทางการเมือง โดยเฉพาะรองนายกรัฐมนตรี ที่กำกับดูแลด้านนโยบายการศึกษาของชาติ กำลังพยายามให้มีการตีความว่า การศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี น่าจะเริ่มนับตั้งแต่ ระดับชั้นอนุบาล ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยให้เหตุผลว่าเพราะขาดงบประมาณที่จะมาช่วยสนับสนุนที่เพียงพอ

สำหรับเรื่องนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ก็ยังไม่สามารถให้ข้อสรุปได้ และบอกว่าคงต้องรอการประชุมพิจารณา ซึ่งก็คงต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และจากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า การเมืองเข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบายทั้งในทางตรงและทางอ้อม และที่สำคัญก็คือการเมืองมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการที่จะขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติ จริงได้ ถ้าจะพูดง่าย ๆ ก็คือการศึกษาของไทยที่ผ่านมา การเมืองนำการศึกษา มากกว่า การศึกษานำการเมือง

ทิศทางในการบริหารสถานศึกษากับนโยบายทางการเมือง

การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งสถานศึกษาต้องรู้สถานภาพของตนเองก่อนว่า อยู่ในสถานภาพที่ต้องปรับเปลี่ยน แก้ไข หรือพัฒนาอะไรบ้าง ในการกำหนดทิศทางสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนด

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และเป้าหมายผลผลิตหลัก องค์ประกอบข้างต้นจะต้องสัมพันธ์ องค์ประกอบหนึ่งจะส่งผลต่อองค์ประกอบหนึ่ง เช่น ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายนอก-ภายใน เป็นข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณากำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ ซึ่งในการกำหนด พันธกิจ เป็นภาระงานที่จะต้องทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ หรือเป็นการแปลงวิสัยทัศน์ให้เป็น รูปธรรมมากขึ้น รวมถึงมีแนวทางในการบริหารปรับหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน ตามแผนภาพ ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 : แนวทางการบริหารสถานศึกษา การปรับหลักสูตรและการสอน "หลักสูตรฐานสมรรถนะ"

อย่างไรก็ดี เพื่อให้การขับเคลื่อนแนวทางการบริหารจัดการจัดทำหลักสูตร/ปรับการ
สอน“หลักสูตรฐานสมรรถนะ” สู่การปฏิบัติของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ผู้บริหาร
สถานศึกษา ในฐานะที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาครูประจำการ และการบริการ
วิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและท้องถิ่น จึงควรมีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาครูให้
มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น
และผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ มีความสุขในการเรียนรู้อย่างแท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การ
พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับนโยบาย
การปฏิรูปการศึกษา และสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนและในท้องถิ่นให้
เป็นไปตามเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาของประเทศต่อไป

สำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แนวคิดการพัฒนา “หลักสูตรฐาน
สมรรถนะ” อาจจะไม่ใช่วิธีใหม่สำหรับการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันเพราะโรงเรียนหลายแห่ง
ดำเนินการอยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนนักเรียน
ผู้ปกครอง มีความกังวล สงสัยว่าทำไมต้องสร้างสมรรถนะ ในประเด็นนี้ถ้าเราพิจารณาแล้วจะ
พบว่า ในปัจจุบันนี้การเรียนรู้ของเด็กนักเรียนได้เปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากมีแหล่งเรียนรู้
สื่อและเทคโนโลยีเช่น Internet, Computer, Tablet หรือ Smart Phone และอื่น ๆ อีกมากมายที่
นักเรียนสามารถใช้ในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีส่วนสำคัญอย่างมากกับการบริหารสถานศึกษาให้เป็นไป
ตามความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครองให้มากที่สุด ทั้งนี้การบริหารจัดการที่รับผิดชอบ
ร่วมกันตามภาระงานของสถานศึกษานั้น จะทำให้เกิดความเป็นเจ้าของและทำให้ผลการ
ปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะมีบทบาทและหน้าที่
เกี่ยวกับกับนโยบายทางการศึกษาข้างต้น ดังต่อไปนี้

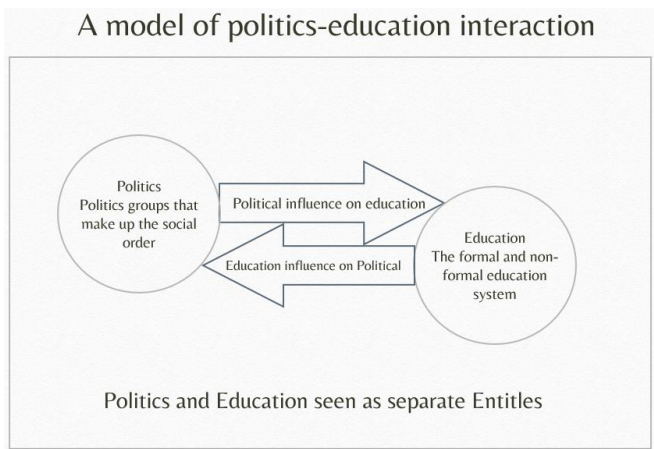
1. เป็นผู้นำการขับเคลื่อนนโยบาย “หลักสูตรฐานสมรรถนะ” ระดับโรงเรียน และการ
บริหารจัดการเวลาเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน
2. อำนวยความสะดวก ปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติ
3. ประสานและแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน แหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษาและภูมิ
ปัญญาต่างๆ มาร่วมในการบริหารจัดการเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรม

4. นิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

5. จัดเวทีเสวนาทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR)

6. นำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) และผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการเวลาเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

ทั้งนี้จากสภาพการณ์การเรียนการสอนในปัจจุบัน ที่มีจำนวนชั่วโมงเรียนมากเกินไปและมุ่งเน้นแต่ความรู้ความจำ ซึ่งทำให้นักเรียนยังขาดทักษะและกระบวนการเรียนรู้ในด้านอื่นๆ กระทรวงศึกษาธิการเล็งเห็นความสำคัญจึงกำหนดนโยบาย “หลักสูตรฐานสมรรถนะ” ขึ้นมา แต่ในทางปฏิบัติโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจในนโยบายและมีความแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละโรงเรียน จึงเกิดความสงสัยว่าโรงเรียนแต่ละแห่งจะมีความต้องการในการพัฒนานักเรียนอย่างไร ให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามนโยบายที่กำหนดไว้ รวมไปถึงทิศทางการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารจะเป็นเช่นไร สามารถปรับเปลี่ยนหรือไม่รับนโยบายได้หรือไม่ดังจะสามารถอธิบายเป็นประเด็นสำคัญเพื่อให้เข้าใจได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 2 : A Model of Politics-Education Interaction

ประเด็นที่หนึ่ง เรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายทางการเมืองกับการศึกษา เน้นอนว่าสองสิ่งนี้ต้องพัฒนาและอยู่ควบคู่กันเสมอ เพราะนโยบายของรัฐบาลโดยส่วนใหญ่ โดยเฉพาะด้านการศึกษาล้วนแล้วแต่มาจากความต้องการหรือเพื่อแก้ปัญหาของ

ประชาชนโดยส่วนใหญ่อยู่แล้ว สองสิ่งนี้จะเป็นเหมือนคู่ขนานที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ตามแผนภาพที่ 1 ข้างต้น

การพัฒนาประเทศให้ไปสู่สังคมที่พึงประสงค์ จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพของคนในสังคมด้วยพุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งในการกำหนดนโยบายการศึกษาดังกล่าวมีบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของหลายฝ่ายร่วมกันกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติโดยมีองค์กรกลางที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาแห่งชาติและมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติทำหน้าที่ประสานงานในการกำหนดนโยบายการศึกษา จากการที่มีบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่ากระบวนการกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติมีขั้นตอนในการกำหนดนโยบายอย่างไร การดำเนินการกำหนดนโยบายเป็นไปตามกระบวนการและขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด บุคคลหรือหน่วยงานใดเป็นผู้มีอิทธิพลในการผลักดันหรือกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติมากน้อยเพียงใด

สำหรับเรื่องนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ก็ยังไม่สามารถให้ข้อสรุปได้ และบอกว่าคงต้องรอการประชุมพิจารณา ซึ่งก็คงต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และจากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า การเมืองเข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบายทั้งในทางตรงและทางอ้อม และที่สำคัญก็คือการเมืองมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการที่จะขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาให้ไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติ จริงได้ ถ้าจะพูดง่าย ๆ ก็คือการศึกษาของไทยที่ผ่านมา การเมืองนำการศึกษา มากกว่า การศึกษานำการเมือง

ประเด็นที่สอง กลไกการขับเคลื่อนนโยบาย “หลักสูตรฐานสมรรถนะ” ไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมนั้น หลักสูตรสถานศึกษา คือ กลไกหลักในการขับเคลื่อนและดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุผล ตามเป้าหมายและจุดเน้นของสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจึงต้องมีการวางระบบการสร้างความรู้ความเข้าใจให้บุคลากรในระบบนิเวศทางการศึกษาให้สามารถเข้าถึงและเข้าใจความสำคัญ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ อย่างเหมาะสม มีการเตรียมความพร้อม วางแผนและศึกษาข้อมูลบริบทรอบด้านอย่างครอบคลุมชัดเจน สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภาคส่วนที่สำคัญ รวมทั้งอาจจัดให้มีการรับ

พึง ความคิดเห็นจากผู้เรียน ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรทางการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนภาคเอกชน และผู้แทนภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และเตรียมพร้อมสำหรับการติดตาม และประเมินผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เป็นหลักสูตรที่ใช้บริบทจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของชุมชน สังคม ประเทศไทย และโลก สถานศึกษาสามารถดำเนินการตามขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบาย และมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินงาน เกิดเป็นกลไกการขับเคลื่อนนโยบายที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกัน ดังแผนภาพที่ 3

การจัดทำและทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะให้มีประสิทธิภาพ มีรายละเอียดของ การดำเนินการในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

1) **แต่งตั้งคณะกรรมการ** แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบ การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้ที่ยอมรับ ในหลักการของหลักสูตรฐานสมรรถนะและพร้อมเปลี่ยนแปลง

2) **จัดทำข้อมูลความต้องการจำเป็นตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น** และสถานการณ์ปัจจุบัน จัดทำข้อมูลความต้องการจำเป็นของผู้เรียนแต่ละระดับ และจุดเน้นตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น เนื่องจากหลักสูตรฐานสมรรถนะให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้ผู้เรียนนำ สิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต บริบทของสถานศึกษา จึงเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียน ทั้งส่วนที่เป็นสถานการณ์ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรือการใช้ชีวิตในอนาคตของผู้เรียน รวมทั้งสถานการณ์ของประเทศและโลกปัจจุบันที่บ่งบอกถึงสมรรถนะที่ผู้เรียนต้องมีเพื่อการใช้ชีวิตในอนาคต

3) **ศึกษาการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา** ศึกษาการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนรู้อัตนศึกษา และ 3) การวัดและประเมินผลสถานศึกษา ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันตลอดแนว เพื่อทำความเข้าใจในหลักการของหลักสูตรสถานศึกษา อันจะนำมาสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

4) **ศึกษา (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช** : ศึกษา (ร่าง) กรอบหลักสูตร ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะหลัก 6 ด้าน และสาระการเรียนรู้ ซึ่งในช่วงชั้นที่ 1 ประกอบด้วย 7 สาระ ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม และวิทยาศาสตร์และระบบธรรมชาติ ขั้นตอนที่ 2 ร่างหลักสูตรสถานศึกษา และตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 นำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

1) **นำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้** : นำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ซึ่งได้กำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้แล้วไปจัดทำโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามเป้าหมาย

ประเด็นที่สาม ความเข้าใจในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบาย “หลักสูตรฐานสมรรถนะ” ของผู้บริหาร กล่าวคือ ผู้บริหารต้องเข้าใจและเห็นว่านโยบายต่าง ๆ เป็นเจตนาที่ดี ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะชีวิตมีความสุขกับการเรียนรู้ และมีคุณลักษณะที่ดี โดยมีเป้าหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงนักเรียนในเรื่องการต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ อย่างเต็มศักยภาพ มีความสุขกับการเรียนรู้ มีทักษะชีวิต และมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณลักษณะที่พึงงาม โดยโรงเรียนต้องดำเนินการตามนโยบายการพัฒนาหลักสูตร ในเรื่องของปรับเปลี่ยนกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ตามแผนนโยบาย โดยให้เป็นตามบริบทและสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนในโรงเรียน เน้นสมรรถนะสำคัญ ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากนโยบาย ก็คือรู้ด้านสมรรถนะและการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะและค่านิยมของผู้เรียน และด้านการสร้างเสริมทักษะชีวิต การทำงานและการดำรงชีพในศตวรรษที่ 21

ประเด็นที่สี่ ความเข้าใจในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบาย “หลักสูตรฐานสมรรถนะ” ของครู กล่าวคือ ครูผู้สอนมีทัศนคติว่านโยบาย “หลักสูตรฐานสมรรถนะ” เป็นการปรับหลักสูตรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมสมรรถนะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการจัดสรรเวลาในการเรียนการสอน ให้ระยะเวลาในการจัดการชั้นเรียนลดลงและ เพิ่มเวลาในส่วนของกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะ ความรู้ตามความสนใจของตัวนักเรียน เพื่อพัฒนาไปสู่เป้าหมายในการศึกษาต่างๆในอนาคต ความสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น เป้าหมายสำคัญของการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้คือ ต้องการให้เกิดการพัฒนากระบวนการและทักษะในการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยตนเอง นักเรียนมีระยะเวลาในการเรียนในสิ่งที่ตนเองต้องการ ได้ฝึกวินัยในการตั้งใจศึกษาค้นคว้าเรื่องที่ตนเองชอบอย่างสม่ำเสมอ เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พัฒนาทักษะการคิดและการลงมือทำให้เป็นรูปธรรม ปรับความรู้สึกให้เด็กสนใจอยากเรียนรู้และเกิดสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตตามวัยที่สมควร

ประเด็นที่ห้า แนวทางในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบาย “หลักสูตรฐานสมรรถนะ” ทั้งนี้ผู้บริหารมีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร โดยปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ เสริมสร้างคุณลักษณะและ

ค่านิยมตลอดจนมุ่งเน้นส่งเสริมทักษะชีวิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงเล็กๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือการมีทักษะในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งควรจัดสรรเวลาเรียนในชั้นเรียนให้ลดลง และจัดสรรพื้นที่ความรู้ที่เปิดกว้าง มีเรื่องราวที่หลากหลายให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามความเข้าใจ แต่ต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน จัดตารางความเหมาะสมของบริบทในท้องถิ่นของตนเอง ส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็เน้นสมรรถนะสำคัญ โดยเฉพาะทางด้านตรรกะ การเชื่อมโยง และทักษะทางด้านภาษาและทักษะชีวิต เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไป

บทสรุป

“หลักสูตรฐานสมรรถนะ” เป็นการปรับหลักสูตรที่สร้างสรรค์ ซึ่งโรงเรียนสามารถจัดอย่างหลากหลายเพื่อช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ความมีน้ำใจต่อกัน การทำงานเป็นทีม และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ค้นหา ศักยภาพและความชอบของตนเอง เพราะมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีความพิเศษ มีความสามารถในแบบฉบับของตนเอง กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามความถนัด ความสนใจความต้องการ ทั้งปฏิบัติด้วยตนเอง หรือปฏิบัติเป็นกลุ่ม เป็นทีม โดยการปฏิบัติกิจกรรมไม่จำเป็นต้องเปิดให้เฉพาะผู้เรียนห้องเดียวกัน หรือระดับชั้นเดียวกัน บางกิจกรรมสามารถศึกษา หรือปฏิบัติร่วมกันหลายระดับชั้นได้ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการปรับตัว การช่วยเหลือดูแลกัน การมีปฏิสัมพันธ์กับคนหลายช่วงวัยโดยเป็นการจำลองสภาพจริงในสังคม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ซึ่งจะยิ่งช่วยเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหาให้กับเด็กไทย

นักวิชาการมองด้วยว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำร่องโครงการนี้ เป็นโรงเรียนที่พร้อม แต่โรงเรียนส่วนใหญ่ที่เป็นโรงเรียนทั่วไปอีก 90% เชื่อเลยว่าจะไม่พร้อม รัฐมนตรีว่าการศึกษาธิการ ต้องระมัดระวังกับสิ่งที่ข้าราชการรายงาน ครูเคยชินกับวิธีการสอนแบบเดิมๆ มาเป็น 10-20 ปี จึงเป็นไปได้ที่ครูจะมาเปลี่ยนวิธีการสอนได้สำเร็จภายใน 3 สัปดาห์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทั้งคนปัจจุบันและคนต่อไปในอนาคต ต้องมองความสำเร็จของนโยบายที่ยั่งยืน และเล็งผลในทางปฏิบัติที่ยาวนาน เพราะ

หลายนโยบายที่ผ่านมามีอยู่ไม่นาน ก็ไปพร้อมกับเจ้ากระทรวง แต่หากปรับหลักสูตร ระบบ การวัดผลประเมินผล ตลอดจนระบบการคัดเลือกนักศึกษาเข้ามหาวิทยาลัย ควบคู่ไปกับสร้าง ความพร้อมให้แก่ครูและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้เข้าใจ หลักการที่ถูกต้องตรงกัน ก็เชื่อ ว่าจะตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษาที่คาดหวังให้เด็กไทย "เก่ง ดี มีสุข" ได้ไม่ยาก

การจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ไม่ใช่หน้าที่ของ กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานใดโดยเฉพาะ แต่เป็นหน้าที่ของทุกคน ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ครูอาจารย์ นักวิชาการ ผู้บริหารระดับสูง เราได้เห็นตัวอย่างจากชาติที่มีความเจริญในทุกๆ ด้านอย่างมั่นคงยั่งยืน อาทิ ฟินแลนด์ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฯลฯ ล้วนให้ความสำคัญและจริงจังกับ เรื่อง "การศึกษา" ไม่เพียงแต่ทุ่มงบประมาณจำนวนมากลงไป แต่ต้องมีความจริงจังกับ การสร้างสรรค์ระบบการจัดการที่ดี มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และที่สำคัญคือต้องมี ระบบการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารเพื่อให้ สถานศึกษามีความมั่นคงและก้าวต่อไปได้อย่างสวยงาม

และเมื่อผู้เรียนมีสมรรถนะตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้แล้ว จะพัฒนาต่อเนื่องตาม วัตถุประสงค์การเรียนรู้ต่อไป ซึ่งเป็นไปตามกระบวนการตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์การ เรียนรู้ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ และการประเมิน และวงจรการปฏิบัติการประเมินเพื่อการ เรียนรู้ควบคู่การเรียนรู้ เป็นวงจรต่อเนื่องกัน ทำให้การเรียนรู้เกิดเป็นเส้นทางการเรียนรู้ของ ผู้เรียนรายบุคคลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). **นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเอก ดาว์ พงษ์รัตน์สุวรรณ)**. กรุงเทพฯ: สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **ร่าง สมรรถนะหลัก 5 ประการ (Five Core Competencies)**. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (อัด สำเนา).
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **แนวทางการพัฒนา สมรรถนะผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. นนทบุรี: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการกระทรวง. (2542). **หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาและนโยบาย**

การศึกษา พ.ร.บ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553).

**แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551.** (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน** [ออนไลน์]. สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต,
<http://www.curriculum51.net/>, สืบค้นเมื่อ 23 ธ.ค. 2565.

ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7

Digital citizenship of the school administrators according to the principles of the Sappurisa Dharma 7

สุติเดช สุวรรณลา

Sutidate Suwanla

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Faculty of Education Mahachulalongkornrajavidyalaya University

* Corresponding Author e-mail : sutidate@gmail.com

ตอบรับบทความ (Received) : 19 กรกฎาคม 2565

เริ่มแก้ไขบทความ (Revised) : 12 กันยายน 2565

รับบทความตีพิมพ์ (Accepted) : 10 กันยายน 2565

เผยแพร่ออนไลน์ (Available Online) : 20 ธันวาคม 2565

บทคัดย่อ

บทความนี้จะนำเสนอความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อันเป็นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี และส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมดิจิทัล รวมถึงการมีวิสัยทัศน์ในการบริหาร จัดการเทคโนโลยี สามารถผลักดันการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาได้ทั้งระบบ อาทิ การพัฒนา ครู และการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 1) การใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีมารยาท (Digital Etiquette) 2) การเข้าถึงสื่อดิจิทัล (Digital Access) 3) การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารดิจิทัล (Digital Law) 4) การรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy) 5) การรู้สิทธิและความรับผิดชอบต่อทางดิจิทัล (Digital Right and Responsibilities) 6) การใช้ดิจิทัลโดยไม่ส่งผลเสียต่อสุขภาพและพลานามัย (Digital Health and Wellness) และ 7) ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล (Digital Emotional Intelligence) นำมาบูรณาการเข้ากับหลักสัปปุริสธรรม 7 ได้แก่ 1) ธัมมัญญาตา รู้หลักหรือรู้จักเหตุ 2) อัตถัญญาตา รู้ความมุ่งหมายหรือรู้เหตุผล 3) อุตตัญญาตา รู้จักตน 4) มัตตัญญาตา รู้จักประมาณ 5) กาลัญญาตา รู้จักกาลเวลา 6) ปริสัจญญาตา รู้จักชุมชน สังคม 7) ปุคคสัญญาตา รู้จักบุคคล เพื่อนำเสนอ แนวทางการพัฒนาแก่ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการเป็นพลเมืองดิจิทัลบนพื้นฐานของ หลักธรรม

ทางพระพุทธศาสนา มีคุณค่าต่อการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและประเทศชาติสืบต่อไป
คำสำคัญ : ความเป็นพลเมืองดิจิทัล; หลักสัปบุริสธรรม 7

คำสำคัญ:- ความเป็นพลเมืองดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา ; สัปบุริสธรรม 7

Abstract

This article will present the digital citizenship of the school administrators according to the principles.7, which is the development of the characteristics of the executives to be digital citizenship. By being a good role model and promote awareness of social ethics and laws, as well as responsibility for what are related to the evolution of digital culture. Including having management vision Technology management Able to push the development of schools in both the system, such as teacher development and student development, consisting of 1) the use of digital etiquette (Digital Etiquette). 2) Digital Access 3) Laws relating to digital law 4) Digital Literacy 5) Digital Right and Responsibilities 6) Digital use without negative effects on health and Digital Health and Wellness and 7) Digital Emotional. Intelligence is integrated with the principles. 1) Thammanyuta, the leader 2) Attachanyuta, the leader of the organization's goals. 3) Attanyuta leadership. 4) Mattanyuna leadership Know about the fit. 5) Kalanyuta the value of time. 6) Paraisanyuta the community knows society. 7) person Leaders know people who know the type of person. knows people to present. development guidelines to school administrators to be ready to be a digital citizen based on deism principles Valuable for the development of educational personnel and the nation.

Keywords:- Digital citizenship; School Administrators; Sappurisa Dharma 7

บทนำ

เมื่ออินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิตของผู้คนในยุคนี้ เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นมากมายแตกต่างจากการสื่อสารในยุคอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารข้ามทวีป การเปิดร้านขาย ของผ่านช่องทางออนไลน์ ฯลฯ จึงทำให้เกิดพลเมืองในยุคนี้ที่เรียกว่าพลเมืองดิจิทัลขึ้น ซึ่งพลเมือง ดิจิทัลก็คือกลุ่มคนที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการใช้ชีวิต มีความเข้าใจเทคโนโลยีและใช้เพื่อปรับเปลี่ยน สังคมให้ดีขึ้น สำหรับความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship) คือแนวคิดแนวปฏิบัติที่ให้ พลเมืองได้เรียนรู้และมีความสามารถในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาด มีการบริหารจัดการกำกับตนเองได้ รวมถึงรู้เท่าทันและสามารถปกป้องตนเองจากความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งเคารพสิทธิตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล ที่มีเทคโนโลยีเป็น ตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาที่จะต้องรับมือกับการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในขณะที่ครูและผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นผู้พยายทางเทคโนโลยี

ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเจริญรุ่งเรืองให้เท่าทันยุคดิจิทัล จึงมีความสำคัญ การพัฒนาพลเมืองของชาติให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลจำเป็นต้องพัฒนาจากสถานศึกษาและเป็นสิ่งที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนตนเองให้มีภาวะผู้นำที่ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่เสมอรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะทักษะและความรู้ ด้านดิจิทัลหลายด้านที่ช่วยให้การใช้ชีวิตในยุคดิจิทัลเกิด ประสิทธิภาพมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นทักษะความรู้ด้านสารสนเทศและอื่นๆ ที่จะช่วยให้ใช้สื่อทางโลกดิจิทัลอย่างเข้าใจและรู้เท่าทันในการค้นหาข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี และส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมายตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมดิจิทัล ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการเทคโนโลยี สามารถผลักดันการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาได้ทั้งระบบ อาทิ การพัฒนาครู และการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ จึงจำเป็นต้องเตรียมพลเมืองให้พร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ ความเป็น

พลเมืองดิจิทัลนั่นเอง บทความนี้จะนำเสนอความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาธรรม 7 ประกอบด้วยคุณสมบัติตามหลักปรัชญาธรรม 7 ได้แก่ 1) ฉันทมัญญาตา รู้หลักหรือรู้จักเหตุ 2) อุตถัญญาตา รู้ความมุ่งหมายหรือรู้เหตุผล 3) อุตตัญญาตา รู้จักตน 4) มัตตัญญาตา รู้จักประมาณ 5) กาลัญญาตา รู้จักกาลเวลา 6) ปริสัญญญาตา รู้จักชุมชน สังคม 7) ปุคคัลัญญาตา รู้จักบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลบนพื้นฐานของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพสืบไป

แนวคิด ทฤษฎีและความหมายของความเป็นพลเมืองดิจิทัล

ความเป็นพลเมืองดิจิทัล เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ และทักษะของผู้เรียนในการ ดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมอยู่ในสังคมโลกดิจิทัล ซึ่งมีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ให้ ทรรศนะเกี่ยวกับนิยามของความเป็นพลเมืองดิจิทัลไว้มากมาย ได้แก่ บุคคลที่ใช้เทคโนโลยีอย่าง เหมาะสมทุกสภาพแวดล้อม ไม่ใช่แค่ในโรงเรียน มีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสม หรือการมีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นซื้อและขายของและมีส่วน ร่วมในการเมืองและทำความเข้าใจวิธีการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ มีความตระหนักถึงความ ปลอดภัย สามารถส่งรับสารอย่างมีมารยาทเข้าใจและเคารพต่อกฎระเบียบและกฎหมาย มีจริยธรรม และไม่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น หรือบุคคลที่คำนึงถึงบรรทัดฐานของพฤติกรรมอันถูกต้อง และเหมาะสมเมื่อใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีส่วนร่วมด้วยกิจกรรมต่างๆ ในโลกดิจิทัลบนพื้นฐาน ของความรับผิดชอบต่อสังคมหรือการให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างนักเรียน เพื่อสอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อ ชีวิต มีความรู้ความเข้าใจและใช้งานที่ถูกต้อง เน้นความสำคัญ เรื่องการเคารพและรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น การเรียนรู้และพัฒนาตนให้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม เกิดประโยชน์ และความปลอดภัย เมื่ออยู่ในโลกดิจิทัล

สรุปได้ว่า แนวคิด ทฤษฎี และความหมายของความเป็นพลเมืองดิจิทัล หมายถึง ความสามารถการใช้งานทางอินเทอร์เน็ตที่มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีความรู้เท่าทันสื่อ ตระหนักถึงความรับผิดชอบของตนเองและผู้อื่นใน สังคมโลกดิจิทัล อย่างมีบรรทัดฐานอันถูกต้องและเหมาะสม รู้จักเคารพสิทธิของตนเองและเคารพ สิทธิของผู้อื่น และไม่ละเมิดผู้อื่นบนโลกดิจิทัลภายใต้กฎหมายที่กำหนด

องค์ประกอบของความเป็นพลเมืองดิจิทัล

ความสามารถการใช้งานทางอินเทอร์เน็ตที่มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีความรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งมีนักวิชาการทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ได้ให้ ทรรศนะเกี่ยวกับนิยามองค์ประกอบของความเป็นพลเมืองดิจิทัลไว้ มากมายได้แก่ ความสามารถในการ ใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย มีความรัก ผิดชอบและมีประสิทธิภาพ ด้วย องค์ประกอบของความฉลาดทางดิจิทัลด้วยทักษะ 8 ด้าน คือ 1) การแสดงตัวตนบนโลกดิจิทัล (Digital Identity) 2) การใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล (Digital Use) 3) ความปลอดภัยทางดิจิทัล (Digital Safety) 4) ความมั่นคงปลอดภัยทางดิจิทัล (Digital Security) 5) ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล (Digital Emotional Intelligence) 6) การสื่อสารดิจิทัล (Digital Communication) 7) การรู้ดิจิทัล (Digital literacy) 8) สิทธิทางดิจิทัล (Digital Rights) หรือความเป็นพลเมืองดิจิทัล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การเคารพตนเองและผู้อื่น (Respect Yourself and Others) 2) การให้การศึกษาตนเองและผู้อื่น (Educate Yourself and Others) และ 3) การ ปกป้องตนเองและผู้อื่น (Protect Yourself and Others) หรือองค์ประกอบของพลเมืองดิจิทัลควร มีคุณลักษณะที่ดี (Good Digital Citizens) คือ 1) การตระหนักถึงความสามารถในการเข้าถึง เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้อื่น 2) การเป็นผู้ประกอบการและผู้บริโภคที่มีจริยธรรม 3) การเป็นผู้ส่ง สารและรับสารที่มีมรรยาท 4) การเคารพต่อกฎหมายและกฎระเบียบ 5) การใช้เทคโนโลยีให้มีความ เหมาะสมและไม่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ 6) เรียนรู้วิธีการเสริมสร้างความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยี

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของพลเมืองดิจิทัล ประกอบด้วย 1) การใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีมารยาท (Digital Etiquette) 2) การเข้าถึงสื่อดิจิทัล (Digital Access) 3) การปฏิบัติตามกฎหมาย

ที่เกี่ยวกับ การสื่อสารดิจิทัล (Digital Law) 4) การรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy) 5) การรู้สิทธิและความรับผิดชอบทางดิจิทัล (Digital Right and Responsibilities) 6) การใช้ดิจิทัลโดยไม่ส่งผลเสียต่อ สุขภาพและพลานามัย (Digital Health and Wellness) และ 7) ความฉลาดทางอารมณ์บนโลก ดิจิทัล (Digital Emotional Intelligence)

หลักสัปปริสธรรม 7

หลักสัปปริสธรรม 7 นี้ พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ในอัมมัญญสูตรความว่า “ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุ ประกอบด้วยธรรม 7 ประการ นี้ เป็นผู้ควรแก่ของที่เขานำมาถวาย ฯลฯ เป็นเพื่อนาบุญอันยอดเยี่ยม ของโลก สัปปริสธรรม 7 ประการ ได้แก่อะไรบ้าง กล่าวคือภิกษุในธรรมวินัยนี้ คือ 1) เป็นอัมมัญญ 2) เป็นอิตถัญญ 3) เป็นอิตตัญญ 4) เป็นมัตตัญญ 5) เป็นกาลัญญ 6) เป็นปริสัจญ 7) เป็นบุคคลปโรปรัญญ” ในพระสูตรนี้ พระพุทธเจ้าได้ตรัสถึง อัมมัญญบุคคล ซึ่งหมายถึง ผู้รู้ธรรม ซึ่งเป็น คุณสมบัติประการที่ 1 ในคุณสมบัติ 7 ประการของภิกษุ ภิกษุผู้ประกอบด้วยธรรม 7 ประการย่อม เป็นผู้ควรของการค้ำับ นับถือ ยกย่อง ของบุคคลทั้งหลาย ถือเป็นผู้มีคุณค่าอย่างแท้จริงของ มนุษยชาติ นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของหลักสัปปริสธรรม 7 ประกอบด้วย ธรรมะของสัตบุรุษ ธรรมะของคนดี ธรรมะที่ทำให้เป็นสัตบุรุษหรือคุณธรรม 7 ประการที่บริบูรณ์ในผู้ใดย่อมส่งเสริมบุคคลนั้นให้ เป็นสัปปริสชนที่เจริญด้วยคุณสมบัติควรแก่ความเคารพนับถือของชนทั้งหลาย ทำให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติกรงานให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี และเป็นหลักปฏิบัติเพื่อทำตนให้เป็นผู้สงบและเป็นผู้นำในทางสงบ และสามารถบริหารหมู่คณะประเทศชาติ ให้ถึงความสงบสุขและความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ หรือคุณธรรมที่สำคัญสำหรับสัปปริสชน หรือ คนดีและเป็นคุณธรรมสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่สมบูรณ์แบบด้วย คุณธรรมทั้ง 7 ประการย่อมนำบุคคลนั้นไปสู่ความมีคุณค่าอย่างแท้จริง เรียกได้ว่าเป็นคนสมบูรณ์แบบ เป็นคนดีแท้เป็นบุคคลที่ น่าคบหาสมาคมด้วยเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการกระทำหรือพฤติกรรมของเขา มีความเหมาะสม ถูกต้อง ปราศจากความผิดพลาด นำพาประโยชน์มาให้ทั้งแก่ตนเองและสังคมโดยส่วนรวม สามารถนำหมู่ชน สังคมและประเทศชาติไปสู่ความสันติสุขและความเจริญก้าวหน้าตลอดไป

สรุปได้ว่า หลักสัปปริสธรรม 7 คือ หลักธรรมที่พัฒนาคนให้เป็นมนุษย์หรือหลักธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษเป็นคนดี และเป็นคุณธรรมสำคัญของผู้นำที่สมบูรณ์แบบด้วย คุณธรรมทั้ง 7 ประการ โดยใช้หลักเหตุผลความถูกต้องความดีงามเป็นธรรม เพื่อสร้างสรรค์สังคมให้น่าอยู่ และสังคมที่อุดมไปด้วยธรรม เพราะเมื่อบุคคลมีธรรมพึงธรรมก็จะสามารถนำธรรมแก้ไข ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน ชีวิตประจำวัน

องค์ประกอบของหลักสัปปริสธรรม 7

หลักธรรมที่พัฒนาคนให้เป็นมนุษย์หรือหลักธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษเป็นคนดี และเป็นคุณธรรมสำคัญของผู้นำที่สมบูรณ์แบบด้วย คุณธรรมทั้ง 7 ประการ ประกอบไปด้วย

1. อัมมัญญาตา รู้เหตุหรือหลักการ คือ รู้จักหลักการและกฎเกณฑ์ของสิ่งทั้งหลายที่ตนเข้าไป เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต รู้และเข้าใจสิ่งที่ตนต้องประพฤติปฏิบัติตามเหตุผล เช่น รู้ว่า ตำแหน่ง ฐานะการงานของตนมีหน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบอย่างไร แค่นั้น มีอะไรเป็น หลักการ

2. อัตถัญญาตา รู้ผลหรือรู้จุดหมาย คือ รู้ความหมายและความมุ่งหมายของหลักการที่ตน ปฏิบัติ เข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจการที่ตนกระทำ รู้ว่าตำแหน่งฐานะ ภาระหน้าที่นั้นๆ เขา กำหนดไว้เพื่ออะไร งานที่กำลังทำอยู่นั้น เมื่อทำเสร็จแล้วจะบังเกิดผลอย่างไรบ้างจะเป็นผลดี หรือผลเสียอย่างไร

3. อัตตัญญาตา รู้ตนหรือรู้ตัวเอง คือ รู้ตามความเป็นจริงว่าตัวเรานั้นว่าโดยฐานะภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ความสามารถและคุณธรรม เป็นต้น แล้วประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมตามนั้น กระทำการต่างๆ ให้สอดคล้องถูกจุดที่จะสัมฤทธิ์ผลตลอดจนแก้ไขปรับปรุงตนให้เจริญงอกงาม ยิ่งๆ ขึ้นไป

4. มัตตัญญาตา รู้จักประมาณ คือ รู้จักพอดี เช่น รู้จักประมาณในการบริโภค รู้จักประมาณในการใช้จ่ายทรัพย์ รู้จักความพอเหมาะพอดีในการพูด การปฏิบัติกิจและทำการ ต่างๆ ตลอดจนการ พักผ่อนหลับนอน และการสนุกสนานรื่นเริงต่างๆ

5. กาลัญญูตา รู้จักกาล คือ รู้การเวลาอันเหมาะสมและระยะเวลาที่พึงใช้ในการประกอบกิจ กระทำหน้าที่การงานปฏิบัติงานปฏิบัติการต่างๆ และเกี่ยวข้องกับผู้อื่น เช่น รู้ว่าเวลาไหนควรทำ อะไร และทำให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้เหมาะเวลา ให้ถูกเวลา เป็นต้น

6. ปริสัญญูตา รู้จักชุมชน คือ รู้จักถิ่น รู้จักที่ประชุมชนและชุมชน รู้กาลอันควรประพฤติ ปฏิบัติในถิ่นชุมชน และต่อชุมชนนั้นว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหาควรต้องทำกริยาอย่างนี้ ควรต้องพูดอย่าง นี้ ชุมชนนี้มีระเบียบวินัยอย่างนี้ มีวัฒนธรรมประเพณีอย่างนี้ มีความต้องการอย่างนี้ควรเกี่ยวข้องกับ ควรต้องสงเคราะห์ ควรรับใช้ ควรบำเพ็ญประโยชน์ให้อย่างนั้นๆ เป็นต้น

7. บุคคลัญญูตา รู้จักบุคคล คือ รู้จัก และเข้าใจ ความแตกต่างแห่งบุคคลว่าโดยอัธยาศัย ความสามารถและคุณธรรม เป็นต้น ใครๆ ยิงหรือหย่อนอย่างไร และรู้จักที่จะปฏิบัติต่อบุคคลอื่นๆ ด้วยดีว่าควรจะคบหรือไม่ได้คิดอะไรจะสัมพันธ์เกี่ยวข้องจะใช้จะยกย่องจะตำหนิหรือจะแนะนำสั่ง สอนอย่างไรจึงจะได้ผลดี

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสัปปุริสธรรม 7 ประกอบไปด้วย 1) ธัมมัญญูตา รู้หลักหรือ รู้จักเหตุ 2) อุตถัญญูตา รู้ความมุ่งหมายหรือรู้เหตุผล 3) อุตตัญญูตา รู้จักตน 4) มัตตัญญูตา รู้จัก ประมาณ 5) กาลัญญูตา รู้จักกาลเวลา 6) ปริสัญญูตา รู้จักชุมชน สังคม 7) บุคคลัญญูตา รู้จักบุคคล เป็นหลักปฏิบัติเพื่อทำตนให้เป็นผู้สงบและเป็นผู้นำในทางสงบ และสามารถ บริหารองค์กรให้ถึงความ สงบสุขและความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้

ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7

การบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินการภายในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของ สถานศึกษา เป็นภารกิจหลักที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้ อย่างเป็นระบบ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมา ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพทั้งการวางแผน (Planning) การดำเนินการ (Implementation) และการ ประเมินผล (Evaluation) เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญที่ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาของประเทศ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมี คุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดิจิทัล ได้แก่ ความสามารถในการใช้งานทางอินเทอร์เน็ตที่มีความรู้ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมและมี

ประสิทธิภาพ เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษา การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานได้แก่ Hardware, Software, Network ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเครือข่ายไร้สายต่างๆ ของสถานศึกษา โดยนำมาพัฒนา บูรณาการเข้ากับหลักสูตรปฐพีศธรรม 7 อันประกอบไปด้วย

1. ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสูตรปฐพีศธรรม 7 ด้านธัมมัญญ ตา รู้หลักหรือรู้จักเหตุ คุณลักษณะของผู้บริหารในความเป็นพลเมืองดิจิทัล คือ การรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy) ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถใช้งานได้ อย่างเหมาะสม รวมถึงการอบรมการใช้เทคโนโลยีเหล่านั้นอย่างเพียงพอประกอบกับการ เรียนรู้การใช้ เทคโนโลยีด้วยตนเอง อันเป็นคุณลักษณะของการรู้จักหลักการและกฎเกณฑ์ของ สิ่งทั้งหลายที่ผู้บริหารเข้าไปเกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต เรียนรู้และเข้าใจสิ่งที่ต้องประพฤติ ปฏิบัติตามเหตุผล

2. ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสูตรปฐพีศธรรม 7 ด้านอรรถัญญ ตา รู้ความมุ่งหมายหรือรู้เหตุผล คุณลักษณะของผู้บริหารในความเป็นพลเมือง ดิจิทัล คือ การเข้าถึง สื่อดิจิทัล (Digital Access) ความเข้าใจถึงการติดต่อสื่อสารที่มีความ หลากหลาย มีระดับการเข้าถึงที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานะภาพ ทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงวิธีการสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านทางระบบ อิเล็กทรอนิกส์ได้กับทุกคน ทุก ที่ ทุกเวลาเป็นคุณลักษณะของผู้นำที่ เป็นสัตบุรุษที่รู้จักมุ่งหมายของหลักการที่ปฏิบัติ เข้าใจ วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่บริหาร

3. ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสูตรปฐพีศธรรม 7 ด้านอรรถัญญ ตา รู้จักตน คุณลักษณะของผู้บริหารในความเป็นพลเมืองดิจิทัล คือ การใช้ดิจิทัล โดยไม่ส่งผลเสียต่อสุขภาพและพละนามัย (Digital Health and Wellness) ผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจถึงความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลความเป็นอยู่ที่ดีทั้งทางด้านกายภาพ และจิตใจในโลกเทคโนโลยี ดิจิทัล เป็นภาวะผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม กระทำ การต่างๆ ให้สอดคล้องถูกต้องจุดที่จะสัมฤทธิ์ผลตลอดจนแก้ไขปรับปรุงตนและองค์กรให้เจริญ งอกงาม

4. ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปริสธรรม 7 ด้าน มัตตัญญา รู้จักประมาณ คุณลักษณะของผู้บริหารในความเป็นพลเมืองดิจิทัล คือ การรู้สิทธิ และความรับผิดชอบต่อทางดิจิทัล (Digital Right and Responsibilities) ผู้นำที่รู้ถึงเสรีภาพ ข้อกำหนดหรือข้อตกลงสำหรับทุกคนในโลกดิจิทัล การสร้างหรือเผยแพร่สิ่งใดต้องได้รับการคุ้มครองสิ่งเหล่านั้นตามสมควร โดยไม่ละเมิดสิทธิและไม่สร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น จึงได้ชื่อว่า เป็นผู้บริหารที่รู้จักความ พอเหมาะพอดีในการปฏิบัติกิจและการบริหารตน บริหารคน บริหารงานอย่างเหมาะสม เป็นต้น

5. ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปริสธรรม 7 ด้าน กาลัญญา รู้จักกาลเวลา คุณลักษณะของผู้บริหารในความเป็นพลเมืองดิจิทัล คือ ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล (Digital Emotional Intelligence) เป็นความสามารถในเข้าถึงคนบนโลกออนไลน์ ได้แก่ การเอาใจใส่การเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น การเห็นใจ การแสดงน้ำใจ การช่วยเหลือและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นๆ อันเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารที่รู้ การเวลาอัน เหมาะสมและระยะเวลาที่พึงใช้ในการประกอบกิจการทำหน้าที่การทำงานปฏิบัติงาน ปฏิบัติการต่างๆ และเกี่ยวข้องกับผู้อื่น

6. ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปริสธรรม 7 ด้าน ปริสัญญา รู้จักชุมชน สังคม คุณลักษณะของผู้บริหารในความเป็นพลเมืองดิจิทัล คือ การปฏิบัติตามกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการสื่อสารดิจิทัล (Digital Law) เป็นการมีความรับผิดชอบต่อ การกระทำทางอิเล็กทรอนิกส์ มีการตระหนักรวมถึงต้นตอต่อ กฎหมาย หรือนโยบายจาก ภาครัฐเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ที่พาดพิงถึงผู้อื่น ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น อัน เป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องพึงศึกษาเรียนรู้ในระเบียบวินัย วัฒนธรรมชุมชน เป็นต้น

7. ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปริสธรรม 7 ด้าน บุคคลัญญา รู้จักบุคคล คุณลักษณะของผู้บริหารในความเป็นพลเมืองดิจิทัล คือ การใช้สื่อ ดิจิทัลอย่างมีมารยาท (Digital Etiquette) เป็นความรู้ ความเข้าใจในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล อย่างมีมารยาท มีความเหมาะสม และมีความเคารพต่อผู้อื่น เป็นคุณลักษณะของผู้บริหารที่ รู้จัก และเข้าใจความแตกต่างแห่งบุคคลว่าโดยอธยาศัยความสามารถและคุณธรรม เป็นต้น

บทสรุป

ความเป็นพลเมืองดิจิทัล เป็นความสามารถการใช้งานทางอินเทอร์เน็ตที่มีความรู้และทักษะ ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีความรู้เท่าทันสื่อ ตระหนักถึงความ รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นในสังคมโลกดิจิทัล อย่างมีบรรทัดฐานอัน ถูกต้องและเหมาะสม รู้จัก เคารพสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น และไม่ละเมิดผู้อื่น บนโลกดิจิทัลภายใต้กฎหมายที่ กำหนด ประกอบด้วย 1) การใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีมารยาท (Digital Etiquette) 2) การเข้าถึงสื่อดิจิทัล (Digital Access) 3) การปฏิบัติตามกฎหมายที่ เกี่ยวกับการสื่อสารดิจิทัล (Digital Law) 4) การรู้เท่า ทันดิจิทัล (Digital Literacy) 5) การรู้สิทธิ และความรับผิดชอบต่อทางดิจิทัล (Digital Right and Responsibilities) 6) การใช้ดิจิทัลโดยไม่ ส่งผลเสียต่อสุขภาพและพละนามัย (Digital Health and Wellness) และ 7) ความฉลาดทาง อารมณ์บนโลกดิจิทัล (Digital Emotional Intelligence) โดย นำมาบูรณาการเข้ากับหลักสัปปุริส ธรรม 7 อันเป็นหลักธรรมที่พัฒนาคนให้เป็นมนุษย์หรือหลักธรรม ที่ทำให้เป็นสัตบุรุษเป็นคนดี เพื่อสร้างสรรค์สังคมให้น่าอยู่ ประกอบไปด้วย 1) อัมมัญญาตา รู้หลักหรือ รู้จักเหตุ 2) อัตถัญญา ตา รู้ความมุ่งหมายหรือรู้เหตุผล 3) อุตตัญญาตา รู้จักตน 4) มัตตัญญาตา รู้จัก ประมาณ 5) กาลัญญาตา รู้จักกาลเวลา 6) ปริสัจญญาตา รู้จักชุมชน สังคม 7) ปุคคัลัญญาตา รู้จักบุคคล เป็นหลักปฏิบัติเพื่อทำตนให้เป็นผู้สงบและเป็นผู้นำในทางสงบ และสามารถ บริหารองค์กรให้ ถึงความ สงบสุขและความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ ในการดำเนินงานตามภารกิจของ สถานศึกษาให้เป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องสัมพันธ์กับวิถีชีวิตสังคมออนไลน์ Social Network ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสัปบุริสธรรม 7

เอกสารอ้างอิง

กระตุกต่อมคิด, 8 ทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล, แหล่งที่มา. <https://www.okmd.or.th/okmd-kratooktomkit/4673/> สืบค้นเมื่อ. 16 มี.ค. 2567.

บังอร ปัสมะริสสา. (2564). “ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขต ปิยมิตร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4”, วารสาร Journal of Roi Kaensarn Academi ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 (มีนาคม 2564):.

ปณิดา วรธนพิรุณ. (2560). ความฉลาดทางดิจิทัล Digital Intelligence, วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา ปีที่ 29 ฉบับที่ 1๐2 (เมษายน-มิถุนายน 2560):.

พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต). (2538). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต), (2547). ธรรมบัญญัติชีวิต. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

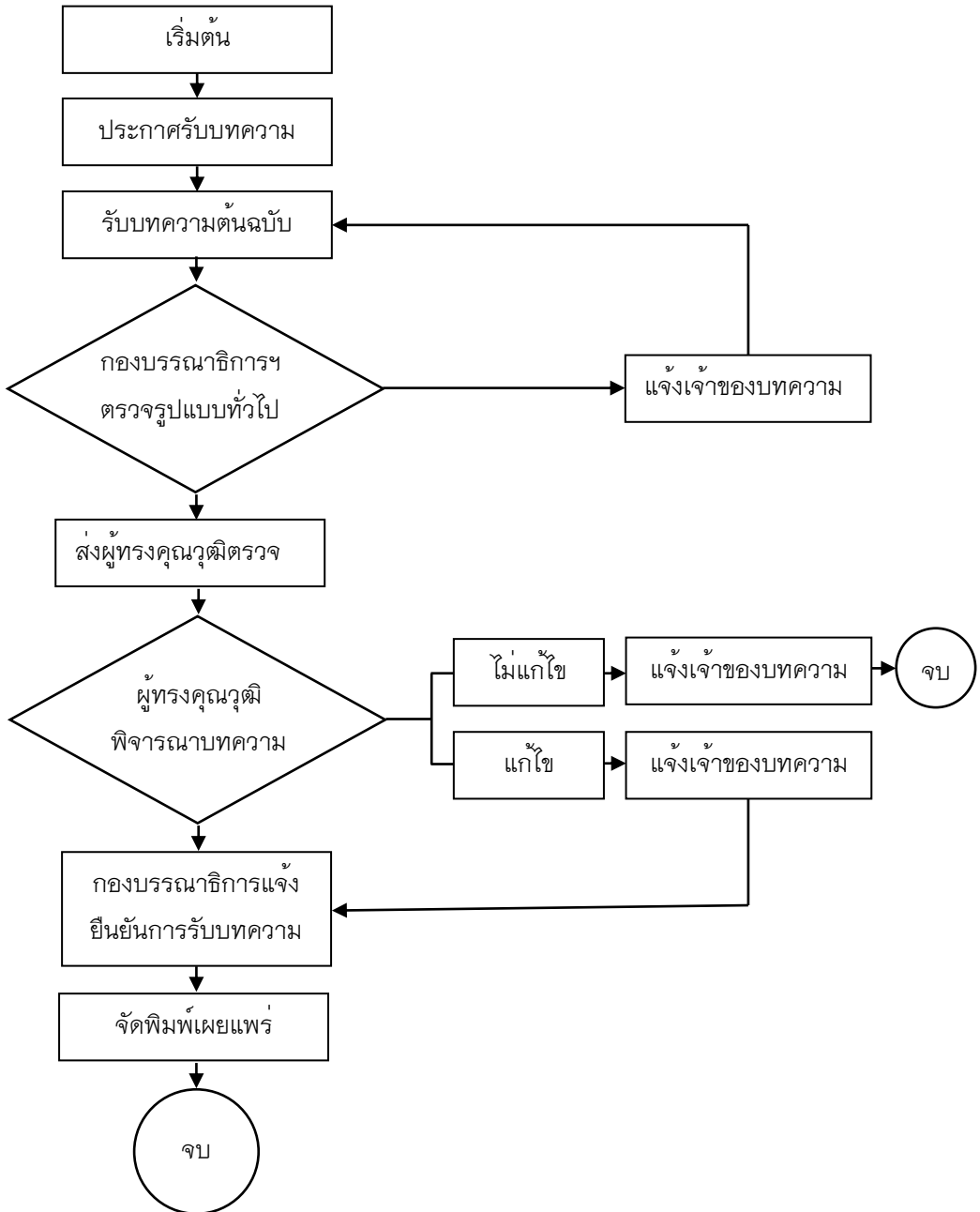
- รุ่งอรุณ ป้องกัน. (2566). “การเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ”. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (อุกฺกุฏฐายี). (25๐9). “**สัปปุริสธรรม**”
หนังสืออนุสรณ์เนื่องในโอกาสงานฌาปนกิจศพ นายศิลปะชัย ชาญเฉลิม.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
ภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อภิสิทธิ์ เถายะบุตร. (2563). “**การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนห้องเรียนกลับด้าน
โดยใช้โมบายเลิร์นนิ่ง เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัล สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น**”. วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี
การศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทิศ บำรุงชีพ. (2566). **นวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมืองดิจิทัล**.
ชลบุรี: ชลบุรีการพิมพ์.

ภาคผนวก

หลักเกณฑ์อ้างอิง

ของวารสารศิลปนักบริหารปริทัศน์

กระบวนการและขั้นตอนการจัดทำวารสารศิลปนักบริหารปริทัศน์

ระเบียบการส่งต้นฉบับ

กองบรรณาธิการได้กำหนดระเบียบการส่งต้นฉบับไว้ให้ผู้เขียนยึดเป็นแนวทางในการส่งต้นฉบับสำหรับการตีพิมพ์วารสารศิลปนักบริหารปริทัศน์ และกองบรรณาธิการสามารถตรวจสอบต้นฉบับก่อนการตีพิมพ์ เพื่อให้วารสารมีคุณภาพสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมต้นฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดของต้นฉบับพิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสันขนาดเอ 4 โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและซ้ายมือ 2.5 เซนติเมตร ด้านล่างและขวามือ 2.5 เซนติเมตร

1.2 รูปแบบอักษรและการจัดวางตำแหน่งใช้รูปแบบอักษร TH Niramit AS พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้ขนาด ชนิดของตัวอักษร รวมทั้งการจัดวางตำแหน่ง ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) ขนาด 15 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ
- 2) ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) ขนาด 15 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ
- 3) ชื่อผู้เขียน (ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษขนาด 12 ชนิดตัวธรรมดา) ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ
- 4) สังกัดหน่วยงานสังกัดของผู้เขียน (ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษขนาด 12 ชนิดตัวธรรมดา) ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อผู้เขียน
- 5) ชื่อผู้เขียนร่วม (ถ้ามี) (ภาษาไทย - ภาษาอังกฤษขนาด 12 ชนิดตัวธรรมดา) ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ
- 6) สังกัด หน่วยงานสังกัดของผู้เขียนร่วม (ภาษาไทย- ภาษาอังกฤษขนาด 12 ชนิดตัวธรรมดา) ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อผู้เขียนร่วมและเป็นตัวเอียง
- 7) E-mail อีเมลของผู้เขียนที่ใช้ในการติดต่อได้จริงขนาด 12 ชนิดตัวธรรมดา และติดต่อตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษและเป็นตัวเอียง
- 8) หัวข้อของบทความย่อไทย/อังกฤษขนาด 15 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ
- 9) เนื้อหาบทความย่อไทย/อังกฤษขนาด 15 ชนิดตัวธรรมดา ไม่ควรเกิน 350-500 คำต่อบทความย่อ

- 10) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 2-3 คำทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 11) หัวข้อเรื่องขนาด 15 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย
- 12) หัวข้อย่อยขนาด 15 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อยโดยเรียงตามลำดับหมายเลขตำแหน่งเว้น 1 Tab จากขอบกระดาษด้านซ้าย
- 13) เนื้อหา ขนาด 15 ชนิดตัวธรรมดา จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ และพิมพ์ให้ขีดขอบทั้งสองด้าน

1.3 จำนวนหน้าต้นฉบับควรมีความยาวไม่ต่ำกว่า 14 หน้าแต่ไม่เกิน 15 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง)

1.4 จำนวนเอกสารอ้างอิงควรมีอย่างน้อย 5-10 เรื่อง

2. การเรียงลำดับเนื้อหาต้นฉบับ

2.1 บทความวิจัย

- 1) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หากเป็นนักศึกษา ให้ระบุสาขาวิชา คณะ และมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และหากเป็นอาจารย์ ให้ระบุสังกัด/คณะ และมหาวิทยาลัยที่ทำการสอน ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ
- 3) ที่อยู่ระบุชื่อหน่วยงาน หรือสถาบันทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และ E-mail ของผู้เขียน

4. บทคัดย่อ/Abstract เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่อง อ่านและเข้าใจง่าย ความยาวไม่ควรเกิน 350-500 คำ โดยให้นำบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อน บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract) ซึ่งแปลจากบทคัดย่อภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ต้องมีเนื้อหาตรงกัน ใช้อักษรตัวตรง จะใช้ตัวเอนเฉพาะศัพท์วิทยาศาสตร์และมีองค์ประกอบของบทคัดย่อให้ครบทั้งวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย และคำสำคัญ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

5) บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่บอกความเป็นมา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย และควรอ้างอิงงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

6) วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives of this research) ให้ชี้แจงถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาโดยระบุเป็นข้อ

7) วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ควรอธิบายวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ขั้นตอนการวิจัยประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญตัวแปรการวิจัย (ถ้ามี) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

8) สรุปผลการวิจัย (Research Result) เป็นการเสนอสิ่งที่ได้จากการวิจัยเป็นลำดับ อาจแสดงด้วยตารางและภาพประกอบการอธิบาย ทั้งนี้ถ้าแสดงด้วยตาราง ควรเป็นตารางแบบไม่มีเส้น ขอบตารางด้านซ้ายและขวา สำหรับรูปภาพประกอบควรเป็นรูปภาพที่ชัดเจนและมีคำบรรยายใต้รูปกรณีที่จำเป็นอาจใช้ภาพสีได้

9) อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) ควรมีการอภิปรายผลการวิจัยว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หรือไม่เพียงใด (ถ้ามี) และควรอ้างทฤษฎีหรือเปรียบเทียบการทดลองของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นด้วยตามหลักการ หรือคัดค้านทฤษฎีที่มีอยู่เดิม รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงการนำไปใช้ประโยชน์

10) องค์ความรู้การวิจัย (Research Body of Knowledge) อธิบายองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย ควรสังเคราะห์ออกมาเป็นภาพ/โมเดล พร้อมคำอธิบายภาพ/โมเดลให้สามารถเข้าใจได้โดยสมบูรณ์

11) ข้อเสนอแนะ (Research Suggestion) เป็นการให้ข้อเสนอแนะที่ได้จากกระบวนการทำการวิจัย ประกอบด้วย 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และ 2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

12) เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA Style (American Psychological Association Style) ให้เริ่มต้นด้วยเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน แล้วตามด้วยเอกสารภาษาต่างประเทศ หากผู้เขียนมีมากกว่า 5 คน ให้ใส่ชื่อ 5 คนแรกแล้วตามด้วย และคณะหรือ et al.

2.2. บทความวิชาการ

1) ชื่อเรื่องควรสั้น และกะทัดรัด ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หากเป็นนักศึกษา ให้ระบุสาขาวิชา คณะ และมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และหากเป็นอาจารย์ ให้ระบุสังกัด/คณะ และมหาวิทยาลัยที่ทำการสอน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3) สังกัดระบุชื่อหน่วยงาน หรือสถาบัน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ E-mail ของผู้เขียน

4) บทคัดย่อ/Abstract เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่อง อ่านและเข้าใจง่าย ความยาวไม่ควรเกิน 350-500 คำ โดยให้นำบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อน บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract) ซึ่งแปลจากบทคัดย่อภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ต้องมีเนื้อหาตรงกัน ใช้อักษรตัวตรง

5) บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่บอกความเป็นมา ปัญหาการวิจัย เหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย และควรอ้างอิงงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

6) เนื้อหา (Material) ผู้เขียนอาจแบ่งหัวข้อย่อยในประเด็นเนื้อหานี้ได้ตามประเด็นที่ผู้เขียนต้องการจะทำการนำเสนอในบทความ โดยเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา

7) บทสรุป (Summary) เป็นการสรุปผลได้จากการศึกษาว่าได้พบประเด็นอะไรที่สำคัญ รวมทั้งองค์ความรู้จากการศึกษาที่ผู้เขียนต้องการสรุปผล รวมถึงเสนอแนะองค์ความรู้จากการวิจัยเพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปพัฒนาและเป็นประโยชน์ทางการศึกษา

8) เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA Style (American Psychological Association Style) ให้เริ่มต้นด้วยเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน แล้วตามด้วยเอกสารภาษาต่างประเทศ หากผู้เขียนมีมากกว่า 5 คน ให้ใส่ชื่อ 5 คนแรกแล้วตามด้วย และคณะหรือ et al.

2.3 การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด

แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนปีที่ตีพิมพ์และหมายเลขหน้า (ถ้ามี) กำกับท้ายเนื้อความที่ได้
อ้างอิงเอกสารอ้างอิงที่ใช้อ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุก
รายการโดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

1) พระไตรปิฎก/อรรถกถา :

ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรง
พิมพ์

ตัวอย่าง.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

2) หนังสือ :

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. พิมพ์ครั้งที่. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์
หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2551). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**.
พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.

3) สารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ดุขฎีนิพนธ์/รายงานการวิจัย :

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง สารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ดุขฎีนิพนธ์/
รายงานการวิจัย. ชื่อระดับสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ดุขฎีนิพนธ์/รายงานการวิจัย. ชื่อ
มหาวิทยาลัย หรือแหล่งให้ทุนการวิจัย.

ตัวอย่าง.

เยาวเรศ ตระกูลวีระยุทธ. (2558). **รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขีดสมรรถนะสูง สังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุขฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

4) บทความในวารสาร:

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร. ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่พิมพ์). เลข
หน้าอ้างอิง.

ตัวอย่าง.

สรรเพชร โทวิชา ตักดา สถาพรวงษา และวิสุทธิ วิจิตรพัชรารมณ. (2561). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. 6(2). 25-35

5) สื่ออินเทอร์เน็ต :

ชื่อผู้เขียน/ผู้เผยแพร่. (ปีเผยแพร่). ชื่อเรื่อง. แหล่งที่มา (URL). สืบค้นเมื่อ (วันที่-เดือน-ปี).

ตัวอย่าง.

วัดญาณเวศกวัน. (2556). **ประวัติพระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต)**. แหล่งที่มา http://www.watnyanaves.net/th/web_page/biography สืบค้นเมื่อ 17 ก.ย. 2556.

7) หนังสือพิมพ์ออนไลน์ :

ผู้แต่ง. (วันที่เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์. แหล่งที่มา (URL). สืบค้นเมื่อ (วันที่-เดือน-ปี).

ตัวอย่าง.

เดลินิวส์. (27 ก.พ. 2562). **เริ่มนำร่องการเรียนรู้อัตโนมัติเป็นฐานภาคเรียนที่ 1-62**. เดลินิวส์.แหล่งที่มา<https://www.dailynews.co.th/education/695610> สืบค้นเมื่อ 17 ส.ค. 2562.

8) ราชกิจจานุเบกษา :

ชื่อกฎหมาย. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (ถ้ามี). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ตอนที่ หน้า (วันเดือนปี).

ตัวอย่าง.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (30 พ.ค. 2562).

การอ้างอิงภาษาอังกฤษใช้เช่นเดียวกับภาษาไทย

3. กองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการวารสารศิลปนักรบริหารปริทัศน์

602/222 แขวงอ่อนนุช เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250 โทร. 095 950 8186

อีเมล: journalaxecutive@gmail.com

<https://www.artexecutive.org/>

4. การอ่านประเมินต้นฉบับ

ต้นฉบับจะได้รับการอ่านประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จากภายนอกมหาวิทยาลัยในสาขาวิชานั้นๆ จำนวน 2 ท่านต่อ 1 เรื่อง ประเมินบทความตามเกณฑ์และแบบฟอร์มที่กำหนดในลักษณะเป็น Double-Blind Peer Review คือปกปิดรายชื่อผู้เขียนบทความและผู้เกี่ยวข้องและส่งผลการอ่านประเมินคืน ผู้เขียนให้เพิ่มเติม แก้ไข หรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่แล้วแต่กรณี

5. ลิขสิทธิ์

ต้นฉบับที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารศิลปนักบริหารปริทัศน์ ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของวารสารศิลปนักบริหารปริทัศน์ ห้ามนำข้อความทั้งหมดหรือบางส่วนไปพิมพ์ซ้ำ เว้นเสียแต่ว่าจะได้รับอนุญาตจากกองบรรณาธิการวารสารศิลปนักบริหารปริทัศน์เป็นลายลักษณ์อักษร

6. ความรับผิดชอบเนื้อหาต้นฉบับที่ปรากฏในวารสารเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน ทั้งนี้ ไม่รวมความผิดพลาดอันเกิดจากเทคนิคการพิมพ์

จริยธรรมการตีพิมพ์

วารสารศิลปนักบริหารปริทัศน์ได้กำหนดจริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานในวารสารมีดังนี้

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น
2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัยในการคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
3. ผู้เขียนจะต้องจัดทำต้นฉบับของบทความตามคำแนะนำสำหรับผู้เขียน
4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย
5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)
6. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง ปิดเบี่ยง รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกลงแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป
7. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม
8. ผู้เขียนจะต้องแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
9. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่ตนรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์

การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิดที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียนและผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ

3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่นอย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่าบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นจะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันทีเพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการตอบรับหรือ ปฏิเสธการตีพิมพ์บทความนั้นๆ

4. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

5. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้แนะว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

6. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียนและผู้ประเมิน

7. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสารและผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

2. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์

และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลัง
ประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างอิง เข้าไปในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้
ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

3. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือ
ซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

4. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อ
พิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ

5. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงาน
ของตนเอง

โดยวารสารศิลปนักบริหารปริทรรศน์ ได้แปลและปรับปรุงเนื้อหาจากเว็บไซต์
<https://publicationethics.org/>